

elektronická

KAPITÁNSKÁ POŠTA

metodický a informační zpravodaj HKVS

číslo 33, únor 2014

Aktuálně

Kurz Lodní tesař

Jarní sraz v Karlových Varech

Čolek a Žabka

Kapitola z nové knihy

Rozhovor s Vezírem

Sestry a bratři,
není to ani měsíc, co jsem vítal zimu a psal o tom, jak máme za mrazu čas si doma opravovat pádla a dělat jiné věci, když je venku sníh a led. Ale ouha, dostali jsme se do netypického vlnění, tedy vlastně nevlnění studených a teplých vzduchových mas a v Evropě se usídlilo něco mezi listopadem a březnovou oblevou. Naproti tomu v Americe měli druhou vlnu, tu studenou, co se vyvlnila až na Floridu a sedí tam snad doteď. Nechci proto sýčkovat a psát o tom, že dneska, včera i předečtírem konečně v Praze sněžilo a že dokonce je v Dejvicích víc sněhu než v Berouně a že se těším na hory a že už konečně začíná ta pravá zima. To psát nebudu, dostal bych pak zase pozdrav z Jeseníků, kde brácha Sejtka závod místo na běžkách utíkal v bahýnku po hřebenech v pohorkách...

Přehoupli jsme se do nového roku, do roku 2014. Když to číslo vidím, napadá mě, že se nám blíží jedno velké výročí. Touto dobou před sto lety to vypadalo podobně jako dnes – maximální rychlý pokrok, svět propojený informační sítí (tedy telegrafem a telefonem), vlakem se dalo dojet už skoro všude a velmi rychle, akorát místo angličtiny se spíš vyučovala francouzština a aut bylo ve městech míň. Panoval všeobecný názor, že v novém

století bude už jen lépe. A pak na začátku léta prásk a bylo po všem, začala první světová válka. Když jsem předloni četl vzpomínky svého pradědečka, později nikoliv vlastní vinou ruského legionáře, v prvních stránkách všude píše, jak nikdo nevěřil, že by „do švestek“ nebylo po všem. Jak se ukázalo, trvalo to celkem patero švestek a pradědeček pak doma v Konici česal až ty v roce 1920, protože „ze Sibíře to kvůli ruské revoluci rychleji domů nešlo“. Takže to taky s těmi švestkami zakřikli jako já se zimou. Proč to ale píšu? Protože jsem nedávno zjistil, že existuje databáze padlých a legionářů, kde se dá leccos najít a s výročí války mi to vytanulo na mysli. Nevíte-li, na které frontě bojoval, byl zajat či padl nějaký váš příbuzný, stačí zadat jméno a vyskočí zajímavé věci. Doporučuji stránku navštívit: <http://www.vuapraha.cz/Pages/DatabazeVHA/DatabazeLegionaru.aspx>.

Ale to jsem odbočil, výročí světové války máme ještě pár měsíců před sebou. V době, kdy se k vám dostává tato Kapitánská pošta, se nám už zimní proudění zcela jistě zase normálně vlní, atlantická oscilace osciluje, jak má, vodáčtí drsoni se po sněhu kloužou do ledové vody na zimní sjezdy v kajacích a naši olympionici v Soči už určitě třímají v rukou zlaté medaile!

Pěknou zimu.

Cedník

Vodácké doplňky

4

Rozhovor s Cedníkem

11

Štíky vyhrály Svojsíkův závod

15

Víkend divoké vody

17

Čolek a Žabka

19

Lodní tesař - postav si vlastní loď

Ahoj, jistě mnohým z vás leží v knihovně modrá kniha od Grizzlyho - Mirko Vosátky „Z deníku kapitána“. Myšlenky a náměty v této knize jsou stále živé a vy si jistě vzpomenete, že na mnoha stranách je kladen důraz na tvůrčí činnost a manuální zdatnost jak kapitánů, tak i mladších členů skautských oddílů. A proto v duchu této knihy, jen o několik otáček spirály výše (neboť vývoj prý probíhá ve spirále) přichází stále stejné téma:

Tvořit většinu toho, co potřebuje oddíl k plavbě, vlastními silami, vlastní (mozolnatou) rukou.

Věřte, že až projdete první nesmělé krůčky této cesty, váš krok se zpevní a vaše dílo bude ladné a krásné. Zažijete neopakovatelný pocit uspokojení – vdechnete materiálu život – vznikne vám pod rukama loď.

Nelekejte se archaického názvu kurzu „lodní tesař“. Budeme se učit moderním postupům stavby lodí. Přesto vězte, že organizátoři se nechali inspirovat vzorem mužů z Běhounekových robinsonád, kteří i na neobydlených ostrovech dokázali zvrátit svůj osud a z troskek postavit plavidlo, jež je dopravilo domů. Vzorem nám buď ošlehaný plavec dovedně zacházející svými nástroji ku prospěchu společenství...

Zvu vás tímto na kurz „Lodní tesař“.

Flint – Martin Chlad

ODVEZ SI VLASTNÍ LOĎ!

Máš-li zájem o stavbu vlastní lodi, stačí navrhnout, o jaký typ máš zájem a přispět na materiál (4 000 Kč) a svou loď schopnou plavby si po kurzu můžeš odvézt. O postavené lodě bez předem určeného vlastníka budou zájemci z řad jejich stavitelů losovat. Zde je návrh několika typů lodí, které můžeme stavět:

ZÁKLADNÍ DATA

- **Termín:** So 23. – So 30. srpen 2014
- **Přihlašování:** do 28. 2. přes [webový formulář](#)
- **Cena:** 3 500 Kč *
- **Místo:** Seč, Základna pardubické Sedmičky
- **Kontakt:** Hvězdář – tel. 603965184, hospodar@hkvs.cz
- **Pořadatel:** Junák, Kapitanát vodních skautů
- **Lektoři:** Flint a Efendi

- [11'2" Shellback Dinghy](#)
- [Pacific Troller Dory](#)
- [Norwegian Gunning Dory](#)

CÍLE KURZU

- Ukázat a naučit základní techniky a dovednosti spojené s opravou lodí (laminátových i dřevěných).
- Ukázat a naučit práce spojené s oplachtěním P550 v přístavech vodních skautů.
- Seznámit a vyzkoušet stavbu jednoduché dřevěné lodi metodou „Sešij a slep“.
- Seznámit účastníky s možnostmi a technologiemi použitelnými v podmínkách svépomocné oddílové (amatérské) stavby plavidel a lodní výstroje.

PROGRAM KURZU

Základní nití kurzu bude stavba dřevěných lodí metodou „Sešij a slep“ ve tří až pětičlenných skupinách. Lodě by po skončení kurzu měly být schopné plavby. Teoreticky a prakticky se dále budeme věnovat těmto tématům:

- úvod k laminátovým lodím
- laminování
- opravy dřevěných lodí
- způsoby oplachtění plachetnice P550
- základy hydrodynamiky plavidel
- plánování stavby a nákresy plavidla
- techniky a technologie amatérské stavby plavidel a

lodní výstroje

- metoda „Sešij a slep“
- praxe na plachetních lodích
- lodní tesařina a skautská výchovná metoda

* CENA SE VŠEMI DETAILY

Cena zahrnuje materiál na stavbu lodí, nářadí, plány, vzdělávací materiály, výkresy lodí, šanci vyhrát vlastní loď, ubytování a skromnou stravu po celou dobu kurzu. Pro neregistrované skauty je cena 4 000 Kč. Pokud by se stavěly lodě už předem známých vlastníků (kteří uhradí materiál), cena kurzu poklesne až o 1 000 Kč.

FOTO WIKIPEDIA

Jarní sraz v Karlových Varech 4.–6. 4. 2014

Pomalu, ale jistě se blíží další sraz K+K, na nějž jste všichni srdečně zváni! Opět můžete potkat své přátele z opačné strany republiky nebo se seznámit s novými lidmi, vyměnit zkušenosti s ostřílenými mořskými vlky a oddat se kratochvilím zahrnujícím hrábnutí do kytarových strun a pěni.

A na co se dále můžete těšit?

Karlovy Vary jsou nádherné město a rozhodně mají co nabídnout. Ubytování je zajištěno v praktické základní škole přímo v centru Karlových Varů.

Kromě pravé lázeňské atmosféry se dostane na prohlídku všech nejznámějších dominant, jako

jsou podzemní Vřídlo, kolonády a léčivé prameny – třeba i ten třináctý.

Dále je pro Vás připravena procházka po karlovarských vyhlídkách a rozhlednách, kterých je v okolí města opravdu početně – Karlovy Vary jako na dlani.

A jelikož v dubnu je už krásné počasí a jste určitě všichni natěšení na vodu, neopomenuli jsme ani vodní program! Je pro Vás připraveno splutí části řeky Ohře a – jestli naše jednání dopadnou dobře – také trénink na Hubertusu, což je cvičná slalomová trať plná peřejí a vracáků.

Zároveň pro Vás připravujeme

nový program Inspiromat. Aby byl co nejkvalitnější, žádáme zástupce každého kraje o domluvu a prezentaci jedné akce, která u nich proběhla, ať už v rámci regionu, oddílu či přístavu, na suchu nebo na vodě. Prezentace by neměla být delší než 10 minut, konečnou verzi Vašeho příspěvku necháváme zcela na Vás.

Další informace o srazu budou průběžně zveřejňovány na webu HKVS a na Facebooku.

Těšíme se na Vás!

*přípravný tým srazů VS
Kobližek, Eskadra Ostrava*

DŮLEŽITÉ INFORMACE!

- **Místo konání:** ZŠ a MŠ praktická Karlovy Vary, Svahová 1169/26, 36001, Karlovy Vary
- **Přihlašování:** 3. 3. – 17. 3. 2014 na www.vodni.skauting.cz. Čas na přihlášení je oproti loňsku kratší! Proto si nezapomeňte ohlídat termín a v případě jakýchkoli problémů kontaktujte Lůču (Lucie Kolářová) na srazyvs@hkvs.cz
- **Účastnický poplatek:** 350 Kč při včasné zaplacení zálohy, na místě 400 Kč
- **Placení:** nevratnou zálohu 200 Kč je nutné zaplatit do 21. 3. na účet KVS 2300183549/2010. Jako variabilní symbol uveď číslo přístavu nebo střediska a do poznámky pak kód, který obdržíš v potvrzovacím mailu o přijetí přihlášky. Platíš-li za více osob najednou, uveď kódy všech, za které platbu posíláš!

FOTO ARCHIV ÚSK

FOTO ARCHIV ÚSK

Vodácké doplňky

Letos na jaře tomu budou tři roky, co světlo světa spatřily nové vodácké doplňky. U žabiček a vlčat v podobě Plaveb Čolka a Žabky, u skautů a skautek ve formě čtyřstránkové přílohy stezek. Některé oddíly je hojně používají, jiné plní své vlastní, některé nepoužívají ani jedny. Proto neuškodí si je připomenout. Přinášíme Vám seznam všech doplňků, řazený od nejmladších vlčat a žabiček po nejstarší skautky a skauty. Tříděné jsou dle stupňů Plaveb/stezek, pro které jsou určeny. Jak jsou na tom děti ve vašich oddílech - splňují je?

Pumpa

VLČATA A ŽABIČKY

1 PLAVÁNÍ

1. stupeň Plavby

- 1) Zahrajeme si se šestkou hru ve vodě, při které se obličejem potopíme pod hladinu
- 2) S vestou skočím do vody v místě, které mi určí kapitán našeho oddílu.

2. stupeň Plavby

- 1) S vestou už uplavu 25 metrů.
- 2) Skočím bez vesty do vody v místě, které mi určí kapitán.

3. stupeň Plavby

- 1) Uplavu více než 25 metrů (bez vesty).
- 2) Splavu s vestou (a helmou) peřejnatou část řeky.
- 3) Skočím do bezpečné vody z vyvýšeného místa, které mi určí kapitán.

2 VODÁCTVÍ

Nováček

- 1) Naučím se při pádlování správně držet pádlo.
- 2) Zjistím, jak se má správně nastupovat do lodi a vystupovat z ní, a vyzkouším si to.

1. stupeň Plavby

- 1) Během plaveb na vodě se budu snažit pilně pádlovat a neulejvat se. Pokud to dokážu, nechám si od kapitána nebo kormidelníka namalovat smajlíka.
- 2) Na lodi nebudu vstávat, vyklánět se, dávat nohy nebo ruce z lodě ven nebo do vody, pokud to nenařídil kormidelník
- 3) Naučím se, kam a jakým způsobem se správně ukládá pádlo a vesta.
- 4) Napíšu, jak se jmenují lodě na obrázcích.

2. stupeň Plavby

- 1) Naučím se, podle koho v posádce mám pádlovat, a budu to dodržovat.
- 2) Naučím se správně provést kormidelníkovy povely: Připravit, vpřed, kontra, stop, pohov, přitáhni, odlom
- 3) Během čtyř schůzek nebo výprav si povedu záznam, jestli nezapomínám správně ukládat pádlo a vestu.
- 4) Pomáhám s ukládáním lodí na jejich místo v loděnici a pokud je třeba, také s jejich vyléváním či mytím.
- 5) Víím, jak se jmenují části pádla a názvy doplním na správná místa v obrázku
- 6) Nakreslím loď, na které s oddílem nejraději jezdím, a napíšu, jak se jmenují její části.

3. stupeň Plavby

- 1) Ukážu, že umím pádlovat na levé i pravé straně lodi.
- 2) Vyzkouším si pádlovat na různých místech na pramici a naučím se přitom, jaké povinnosti mají háčci, středáci a zadáci.
- 3) Přivážu loď ke kůlu, kruhu nebo stromu tak, aby neodplavala.
- 4) Před akcí na vodě si sám sbalím

správné oblečení a vybavení.

- 5) Napíšu názvy vodáckého vybavení a výstroje, které v oddíle používáme, a u každého vysvětlím, k čemu slouží.
- 6) Zjistím, co znamenají názvy jez, splav, šlajsna, přehrada a další, které v našem oddíle používáme

3 BEZPEČNOST

Nováček

- 1) Víím, že bez vesty se na loď nikdy nesmí. Naučím se sám správně do vesty obléct
- 2) Při koupání na lodi nedělám nic, co je zakázáno, a poslouchám příkazy kapitána a kormidelníka.

1. stupeň Plavby

- 1) Zkusím zahrát, co by se mohlo stát, kdyby volal o pomoc někdo, kdo pomoc nepotřebuje.

2. stupeň Plavby

- 1) Vyzkouším si chytit se ve vodě házečky, kterou mi kapitán hodí na pomoc, a nechat se přitáhnout ke břehu či lodi.
- 2) Víím, že jsem ještě malý na to, abych ve vodě pomáhal někomu, kdo se topí. Naučím se proto, jak ze břehu či z lodě přivolat pomoc.

3. stupeň Plavby

- 1) Víím, co dělat při převržení lodě a pádu do vody, a umím se chytit hozené házečky.
- 2) Vylodím se z pramice do vody a nalodím se z vody do pramice, když mi pomůže některý člen posádky.

4 PŘÍRODA KOLEM VODY

1. stupeň Plavby

- 1) Na výpravě budu pozorovat přírodu kolem potoka, řeky či rybníka. Zjistím, co do přírody nepatří, a napíšu to do rámečku.

2. stupeň Plavby

- 1) Na výpravě budu pozorovat přírodu kolem potoka, řeky, rybníka či jezera. Nakreslím tři živočichy či rostliny, které ve vodě a kolem ní žijí a rostou a které jsem viděl. U všech zkusím zjistit jejich jména.

3. stupeň Plavby

- 1) Zúčastním se schůzky, výpravy či jiné akce s oddílem, posádkou, rodinou či školou, na které společně vyčistíme potůček, studánku, břeh řeky či jezera od odpadků. Poté společně nakreslíme obrázek, co všechno jsme při této akci našli.

5 SPECIALISTA

Nováček

- 1) Znáám jméno přístavu, oddílu, kapitána/kapitánky, kormidelníka/kormidelnici a oddílovou vlajku

2. stupeň Plavby

- 1) Nakreslím na obrázek vlajkového stožáru, kam se vztyčuje státní vlajka a kam ostatní vlajky
- 2) Na nástupu předvedu, že se umím správně chovat při vztyčování a snímání vlajek.
- 3) Prohlédnu si námořní vlajkový kód a vyberu si vlajku, která se mi nejvíc líbí. Předvedu ji ostatním a taky si ji nakreslím. Tahle vlajka znamená:
- 4) Určitě jsi už viděl nějaký film, večerníček, pořad v televizi nebo jsi četl nějakou knížku, která byla o vodácích nebo námořnících. Vzpomínáš si na nějaký příběh? Jmenoval se, nejvíc mě na něm zaujalo, povím o něm členům své posádky.

3. stupeň Plavby

- 1) Napíšu, kdo má jakou funkci v našem oddíle, kdo je kapitán přístavu, a nakreslím, jak vypadá jejich označení na kroji (kapitán, palubní, kapitán přístavu, přístavný).
- 2) Budu posádce vyprávět příběh

z filmu nebo knihy o vodácích nebo námořnících a pokusím se vysvětlit rozdíl mezi kladnými hrdiny a zápornými.

- 3) S pomocí klíče zašifruji svoje jméno a příjmení v Morseově abecedě a vylučím zašifrovanou zprávu od dvou kamarádů z posádky.

SKAUTI A SKAUTKY

1 PLAVÁNÍ

1. stupeň

- 1) Dokážu skočit do vody, vynořit se a udržet se na místě s hlavou nad hladinou po dobu alespoň jedné minuty.
- 2) Skočím do bezpečné vody z výšky, kterou mi určí kapitán.
- 3) Pod vodou uplavu alespoň 5 metrů (bez odrazu)

2. stupeň

- 1) Vyberu si jeden plavecký styl, který mi dosud dobře nejde, a budu ho vylepšovat.
- 2) Zjistím, jak se skáče do neznámé vody, a skok si vyzkouším.
- 3) Vylovím drobný předmět z hloubky, jakou mi určí kapitán (doporučeny 2 m).

3. stupeň

- 1) Naučím se další plavecký styl, případně se zdokonalím ve stylu, který mi stále nejde.

4. stupeň

- 1) Uplavu bez přestávky 100 m každým ze dvou plaveckých stylů.

2 VODÁCTVÍ

1. stupeň

- 1) Připravím loď, kterou používáme v oddíle, k plavbě (vylití, položení na vodu, přivázání, vybavení, uložení bagáže).
- 2) Během celodenní plavby skupiny lodí na vodě se budu řídit povely, signály a zásadami plavby, které používá můj oddíl.
- 3) Nalodím se do lodě z vody, kde nedosáhnu na dno.

- 4) Po určený čas si vezmu na starost správné uložení naší vodácké výstroje a vybavy.

- 5) Ukážu mladšímu členovi oddílu typy našich lodí a vysvětlím mu, jak se na nich pluje a na jakou vodu jsou vhodné.

2. stupeň

- 1) Opakovaně prokážu, že bez problému zvládám jízdu na dvou typech lodí.
- 2) Sbalím si všechny potřebné věci pro výpravu na vodě do lodního pytle nebo barelu.
- 3) S posádkou či oddílem se zúčastním celostátní vodácké akce (Navigamus, SKARE, Přes tři jezy, aj.).
- 4) Během plavby se budu snažit správně číst vodu a odhadnout tak nejvhodnější cestu.

3. stupeň

- 1) Předvedu, že umím kormidlovat.
- 2) Zjistím, co znamená označení stupňů obtížnosti řeky (ZW až WWVI) a vysvětlím to ostatním.
- 3) Představím ostatním sjízdné řeky nebo vhodná místa pro plachtění a stručně je popíšu.
- 4) Podle kilometráže navrhnu nejvhodnější trasu plavby a způsob překonání jezů.
- 5) Na oddílových akcích najedu říčních kilometrů, které stanovil kapitán oddílu.
- 6) Na internetu najdu aktuální stavu řek a podle nich určím, které jsou sjízdné.

4. stupeň

- 1) Vyzkouším si velet plavbě skupiny lodí. Po skončení proberu průběh s kapitánem a pokusím se poučit ze svých chyb.
- 2) Před vodáckou akcí připravím vybavení a výstroj, provedu její kontrolu a po akci i případnou údržbu.
- 3) Zorganizuji nakládání a navazování lodí na vlek.
- 4) Vysvětlím ostatním význam základních znaků říčního

značení i to, kdo je umísťuje a kdo se o ně stará.

- 5) Zjistím, co je vodočet, a naučím se z něj odečítat.

3 BEZPEČNOST

1. stupeň

- 1) Při simulovaném převržení lodě dokážu, že umím v této krizové situaci správně reagovat.
- 2) Vyzkouším si způsoby pomoci unavenému plavci nebo plavci s nevolností.

2. stupeň

- 1) Vyzkouším si, jak správně proplavat peřej (ve vestě a s helmou).
- 2) Během vícedenní výpravy na vodě s posádkou či oddílem budu správně plnit všechny vodácké povinnosti a bezpečnostní pravidla.

4. stupeň

- 1) Vyzkouším si velet posádce při simulované záchraně převržené

či potopené lodi (včetně jejího vylití).

4 PŘÍRODA KOLEM VODY

2. stupeň

- 1) Zúčastním se akce ke zlepšení čistoty studánky, potoka, řeky, jezera či jejich břehu.

5 SPECIALISTA

1. stupeň

- 1) Dodržuju pravidla při nástupu a vztyčování vlajek na stožár. Víím, proč je třeba je dodržovat.

- 2) Své posádce převyprávím pravdivý příběh z historie vodáků nebo námořníků (z knihy, filmu nebo TV pořadu).

2. stupeň

- 1) Seznámím svou posádku s příběhem z historie českého vodního skautingu.

3. stupeň

- 1) S posádkou se naučíme několik vodáckých písniček a zazpíváme je s ostatními členy oddílu.

- 2) Po určený čas povedu záznam o vodácké činnosti oddílu (písemný, foto, video, atd.) nebo lodní deník.

- 3) Pro svůj oddíl připravím a zorganizuji hru ve vodě či na lodích. Po ukončení proberu její průběh s vedoucím.

- 4) V knížkách nebo na internetu najdu příběh z historie světového vodního skautingu a povím ho oddílu.

4. STUPEŇ

- 1) Zjistím, co je semafor a vlajková abeceda, a s posádkou si vyzkoušíme jejich používání.

- 2) Se svojí posádkou zavedu či obnovím vodáckou tradici či rituál.

- 3) Naplánuji se svou posádkou vodáckou akci nebo závod a následně jej zrealizujeme.

- 4) Najdu údaje o významné historické námořní události a představím ji posádce nebo oddílu.

Betlémské světýlko 23.12.2013

Přístav Eskadra se v Ostravě tradičně zúčastnil Betlémského světýlka. První jsme ho rozváželi po různých ostravských úřadech a institucích. Skautky a žabičky

navíc rozdávaly Betlémské světýlko v domově důchodců, kde zpívaly koledy z plna hrdla. Během dne byly na dvou místech v Ostravě-Porubě nachystány

stánky, kde si kdokoli mohl přijít světýlko odpálit. Velmi pozitivní bylo, že letos přišlo celkem hodně zájemců.

Martina Adamová – Sepka

FOTO PETR CZILLING – ZVONEK

FOTO MARTINA ADAMOVÁ – SEPKA

Přihlašování na Námořní akademii 2014 v plném proudu!

Vánoce skončily a do dalších prázdnin daleko? Pojďme společně naplánovat letní prázdniny!

Nabízíme Ti účast na Námořní akademii, čekatelském lesním kurzu vodních skautů, ale určitě ne jen pro ně. Právě teď Její Veličenstvo královna spustila můstek školní lodi Walrus a přijímá nové zájemce na pozice kadetů.

A co že Tě na palubě školní lodi může potkat? Jako malá pozvánka

a ukázkamůže posloužit toto video: http://youtu.be/AO_FJNuIzJw

Tvou cestou po moři Tě budou provázet zkušení Důstojníci, jejich věrní Poddůstojníci a Bocmani, kteří budou vždy nápomocní. Čeká na Tebe spousta nových zážitků a dobrodružství, zamyšlení, tradic, vědomostí i střípků z historie, ale samozřejmě také nová přátelství, z nichž některá vydrží už napořád.

Na konci dlouhé cesty Tě čeká možnost skládat čekatelskou

zkoušku, na kterou Tě ovšem naši Důstojníci náležitě připraví.

O Námořní akademii se říká spousta různých věcí, některé jsou pravdivé, jiné méně, ale hlavně – Námořní akademie se musí ZAŽÍT!

Tak neváhej, navštiv stránky namorniakademie.skauting.cz, kde najdeš potřebné podrobnosti, vyplň přihlášku a přidej se k nám!

Těší se na tebe Tým NA 2014!

FOTO PETR NĚMEC - ZIP

FOTO PETR NĚMEC - ZIP

Hlavní kapitanát na Tortuze

V prosinci se HKVS tradičně setkává v Nymburce na Tortuze. Předvánočního večera se účastní volení členové KVS, krajsí kapitáni a také nositelé Řádu Stříbrného bobra. Ti zasedali odpoledne ještě samostatně, aby probrali nové návrhy na udělení vyznamenání a zvolili nový Sbor nositelů. Zvoleni byli následující sestry a bratři: Děda, Neptun, Sam, Žoržet, Šipka, Liška. Seniorem sboru zůstává Děda.

Po večeri následoval společný program. Prvním bodem bylo představení HKVS se svým programovým prohlášením na roky 2014-2016. Sam a Vezír nás seznámili s postupem příprav Navigamu 2015, jehož

tématem bude Bitva u Trafalgaru. Navigamus bude 4.-7. 6. 2015 na Seči. Flint, Sam a Guma nás informovali o postupu příprav SKARE 2014, které se bude konat už po dvacáté. Rozproudila se diskuze o tom, jak mají vlastně vypadat závody, zda má mít každá posádka svou loď nebo zda mají být zorganizovány tak, aby si zaplachtili všichni včetně těch, co běžně neplachtí a loď si půjčí. Většina diskutujících se klonila spíše ke druhé variantě a Guma slíbil do konce ledna vypracovat návrh disciplín.

Schválili jsme projekt Kurzu Záchranář III pro skautské činovníky, Fialka jako předsedu komise pro kapitánské zkoušky

a pověřili Kinga vedením KLŠVS 2014. Flint představil Kurz loďní tesařiny.

Hvězdář nás informoval o tom, že jsou vodní časopisy připojeny na casopisy.skaut.cz a dají se tam štítkovat články. Bylo by žádoucí je postupně všechny oštítkovat, aby se daly vyhledávat podle hesel. Může to udělat kdokoliv, stačí se přihlásit přes SkautIS.

Následovaly zprávy krajských kapitanů o dění u nich v kraji v roce 2013. Podrobnosti se dočtete ve výroční zprávě. Nakonec jsme hlasovali o návrzích na udělení Medaile Bronzového bobra.

Kulda

FOTO HANA DEJMKOVÁ - BOBR

FOTO HANA DEJMKOVÁ - BOBR

SKARE 2014 – 20. ROČNÍK

Termín: 30. dubna – 4. května 2014

Místo: Skautská základna přístavu Sedmička, Sečská přehrada

Stravování: snídaně, studený oběd v přepravce a teplá večeře
V areálu nebude možné vařit na vařičích a rozdělávat otevřený oheň.

Ubytování: v budově pro 2 × 8 lidí a 3 × 4 lidí,
ostatní ve vlastních stanech v areálu

Registrace: uzávěrka je 13. dubna 2014 ve 20:00 SEČ

Informace a přihlášky: Rákos - ventluka@seznam.cz

725 002 627

Další informace: skare.skauting.cz

Přihláška v příloze (na konci) eKP.

FOTO MILAN NĚMEC - STOPAŘ

Spojené přístavy liberecké pořádaly již 28. námořnický ples

O tom, jak je datum „nejbližší sobota k 20. lednu“ (den, kdy byl r. 1946 v Liberci založen oddíl vodních skautů) v myslech (nejen) libereckých občanů zakořeněno, svědčí již dopředu vepsaný záznam v diáři kapely Kaleidoskop i sálu U Košků, pravidelná účast z Ostravy, Prahy, Mimoně, Olomouce i Rychnova a oficiální omluva náměstka primátorky: „Já jsem opravdu nemohl.“

Letošnímu plesu předcházela odpolední maškarní vřát, žabiček a hostičků, kterých bylo neuvěřitelných 180!

Ráz maškarního rejdní Z pohádky do pohádky se uplatnil i na vlastním plesu. Drsní námořníci, přistavní nakladači, rejdaři, pirátky a piráti jihli během revuální produkce živých obrazů provozovaných profesionálními ochotníky z řad Mrožů. Kdo viděl, bavil se a tleskal. Kdo neviděl, ať lituje.

Schválně neprozradíme děj, ale abyste jej aspoň tušili, vyjmenujeme hlavní role:

Král – princové Bajaja, Banajnajn a Bavervajs – dědeček Hříbeček – Šípková Růženka – Červenáček a Jindra Hujer – hrabě DRAKula a jabloňová panna – Marfuša – ovčí a perníková babička.

Vezír

FOTO MILAN NĚMEC - STOPAŘ

FOTO MILAN NĚMEC - STOPAŘ

FOTO MILAN NĚMEC - STOPAŘ

FOTO MILAN NĚMEC - STOPAŘ

„V kapitanátu někdy dělám i svačinářku“, říká hlavní kapitán Cedník pro Kapitánskou poštu

Nový rok s sebou do Kapitánské pošty opět přinesl pravidelnou rubriku „rozhovor.“ Vymyslet, koho pro rok 2014 oslovit jako úplně prvního, nebylo těžké, vždyť do nového roku vstoupili vodní skauti s novým hlavním kapitánem – Cedníkem. Proč se vlastně rozhodl kandidovat na tuto funkci, jak vzpomíná na své dětství v oddíle a co dělá, když zrovna „neskautuje“? Čtěte v našem rozhovoru!

Cedníku, už máš téměř za sebou pomyslných prvních sto dní „hájení“ ve funkci hlavního kapitána. Stačil ses už zorientovat?

Myslím, že docela ano. V mnoha věcech jsem zhruba věděl, jak to chodí, naopak jinde jsem byl překvapen. Naštěstí Hvězdář a celý tým včetně Vezíra mi vždycky rychle a rádi poradí, když něco potřebuji nebo nevím.

HKVS má pro jednotlivé oblasti své přístavné, čemu se v HKVS vlastně věnuješ ty jako hlavní kapitán?

Když jsme to s Hvězdářem probírali ještě před volebním srazem, Hvězdář říkal: „přínejhorším nemusíš dělat nic, hlavně, abys nedělal ostudu.“ To jsem mu ale nemohl bezezbytku slíbit, ostudu totiž dělat docela dobře umím... Teď vážně, mám na starosti komunikaci s Náčelnictvem, jezdím na zasedání Náčelnictva, připomínkuji horu materiálů, co chodí z různých stran, podepisuji připravené materiály, co musí podepsat statutár, připravuji některé věci a také se snažím, aby celý tým pracoval, jak má. Ještě bych zapomněl, když jednáme na Křížku, což je úlitba pro nás Pražáky, kteří to mají všude v Praze blízko, tak dělám svačinářku.

Copovažuješ za aktuálně největší problémy vodních skautů?

Slovo aktuálně navozuje pocit, že se musíme okamžitě zvednout ze židle a začít problém řešit. Naštěstí vodní skauti jsou na tom docela

dobře a skoro všechny věci jsou ve stádiu „je třeba vylepšit“, než „je třeba okamžitě hasit problém“. Napadá mě doladění vzdělávání vodních skautů, stále nám chybí příručka pro kapitánskou zkoušku, což je věc, která se tvoří již více než deset let (nebo se o tom alespoň mluví). To bych rád v dohledné době dotlačil k cíli, aby zpracovaná témata neležela v archivech lesních škol, ale byla jednotně zpracovaná a pověšená na web.

Pak bych taky rád, aby vodní skauti nepřestávali jezdit na opravdovou vodu, a ti, kteří jsou spíše rybníkáři či jachtaři, si našli čas či spolupracovali s oddíly, které na tekoucí vodu jezdí častěji a naopak.

Podají se je novému HKVS vyřešit?

Jsou kapitáni, kteří dlouhodobě tvrdí, že HKVSkničemu nepotřebují a mají v mnoha ohledech pravdu. Naším úkolem není neustále něco řešit – to umí už od dob Rakouska-

FOTO DAVID NOVÁK

FOTO OLDŘICH MILEC

Uherska každý úředník. Naším cílem je pomáhat, postrkovat, prostě podporovat vodní skauty, aby sami byli aktivní. Ať už třeba na poli vzdělávání, kde například podporujeme účast na plavčickém kurzu v Praze, nebo hromadnými nákupy, které organizuje Hvězdář, nebo třeba organizací víkendů divoké vody a setkávání oddílů. Je toho více. HKVS má být zastřešující pomocník, nikoliv producující se admiralita s rukavičkami, lejstry a brigadýrkou...

Je naopak něco, co funguje bez problémů?

Chtělo by se mi říct, že bez problémů funguje většina věcí. Mnoho oddílů dlouhodobě dobře pracuje, nemají problémy s generační obměnou ani s náboem nováčků. Nemá smysl vyjmenovávat jednotlivosti, to bych vždycky někomu křivdil.

V čem bude český vodní skauting za tři roky, na konci tohoto tvého funkčního období, jiný? Nebo v čem chceš, aby jiný byl?

Rád bych, abychom byli stále napřed skauty, až potom vodáky, aby změny, které přinese valný sněm, byly ku prospěchu věci a

aby babyboom, který teď vrcholí v prvních třídách, se přelil i do vodáckých oddílů. Rád bych, abychom se začali pomalu přibližovat stavu, který je leckde na Západě, co se týká výměny vedoucích. Aby noví kapitáni věděli, že po těch 3-5 letech nebo i dřív budou moci bez problému předat oddíl dál dalším, kteří budou také vědět, že to také nemají napořád a nebáli se uvázat k oddílu.

Zmínil jsi valný sněm Junáka – dotkne se podle tebe nějak zásadněji i vodních skautů?

Valný sněm se dotkne podle mě všech skautů, i když mnozí si to uvědomí až později. Výměna preambule stanov asi rohlíky nezlevní a děti také neovlivní, ale mnoho bodů nás ovlivnit může – ať už statuty zvláštních organizačních složek Junáka, navrhovaná možnost, aby volební Ústřední sraz kapitánů předkládal přímo sněmu návrhy atp. Ale nemyslím si, že by se výstupy ze sněmu nějak významně jinak dotkly vodáků, než ostatních skautů.

Jsi třetím porevolučním hlavním

kapitánem – po Jackovi a Vezírovi. V čem na ně chceš navázat a naopak čím budeš jiný?

Čekal jsem, že na něco takového přijde otázka... Když jsem si to uvědomil, říkal jsem si, že bych opravdu asi neměl dělat tu ostudu, protože „staří pánové“ by si to nezasloužili. To není jen kapitán, to jsou i ostatní lidé, co seděli v Kapitanátu, v SHP či mimo a pomáhali – Vlasta Páleníková, Banán, Amateur, Milan Svoboda, Puma, Oskar a mnoho dalších. Nechtěl bych, aby se říkalo, že po Jackovi a Vezírovi přišla potopa ve formě Cedníka. Jiný asi budu už jen tím, že jsem sice Husákovu dítě generace X (jak jsem se dočetl v novinách), ale přeci jen o hodně mladší. Víc ať posoudí časem jiní.

Kdy ses rozhodl kandidovat na hlavního kapitána? Jaké byly tvoje důvody?

Napadlo mě to ve chvíli, kdy mi Hvězdář říkal, že Vezír už opravdu dál nechce kandidovat. V našem oddíle jsem už pár let ve fázi zástupce kapitána, oddíl už aktivně vedou mladší a dělají mi radost. Tak jsem si řekl, že můžu zkusit dělat něco jiného. Zcela na rovinu říkám, že kdyby mě Hvězdář nepodpořil s tím, že je ochoten to se mnou dělat dále a dovede si to představit, tak bych do toho nešel. Stejně tak, kdybych měl pocit, že mě nikdo nechce.

Mnohým se líbí tvoje ráznost při prosazování vlastních názorů, jiným ne – ty sám to považuješ za svoji výhodu nebo nevýhodu?

Jak kdy. Víím o tom, že leckdy dokážu některými příkrými soudy a názory lidí naštvat, ale zase někdy je to potřeba, aby se jednání pohnula dopředu. Mnoho lidí potřebuje vyburcovat k akci. Pravda je, že asi nejsem dobrý zákulisní hráč vyjednávající tajné dohody a nenápadně mrkající na podplacené protistrany. Ale jinak máš pravdu, že bych měl někdy více naslouchat a teprve pak jednat.

FOTO ARCHIV AUTORA

Být hlavním kapitánem je jistě časově náročné, jak při tom zvládáš oddílovou činnost a pomoc v přístavu?

Jak jsem říkal před chvílí, oddíl jede dost beze mne, akorát se zatím moc neobejde bez mé „oddílové“ dodávky Renault, protože na vodu se vlakem jezdí blbě. Pak taky u nás je dost tradice, že na mnoho akcí jezdí i starší členové, bývalí roveři, takže kluci mi už několikrát vyčetli, že jsem někde nebyl. Ale zvykli si, prudí stejně jako vy ostatní: „Dobrý den, pane hlavní kapitáne!“ a čekají, až se budu čertit.

Pomoc v přístavu je hlavně jiného rázu – mám na starosti pozemek na Křížku, to obnáší se starat o ovce, kydat hnůj, hrabat listí a třeba v předjaří stříhat stromy. Někdo se odreagovává čtením novin v lehátku, já prací na zahradě. Sedět doma a číst si moc neumím.

Když si vzpomeneš na dobu, kdy jsi byl malé vodní vlče – co se ti vybavuje za vzpomínky?

No, nebyl jsem malé vodní vlče, ale malá uvědomělá jiskra ve 45. pionýrské skupině Kapitána Jáána Náálepky ve Vokovicích, pak mladý myslivec a ochránce přírody, pionýr. Ale odtamtud mě rodiče odhlásili, protože se jim nelíbilo, že je to málo akční, chodíme v modrých krojích a hlavně

FOTO ŠTĚPÁN OBDRŽÁLEK

mámina spolupracovnice měla syna ve Čtyřce (tehdy oficiálně 28. pionýrské skupině 4. přístav Jana Nerudy). Po příchodu do Čtyřky, do Albatrosů se mi vybavují dost jasné vzpomínky – všechno bylo jinak. Žádné nástupy a pionýrské pozdravy, živelné žižkovské móresy, tvrdé hry, kdy malí kluci jako já (bylo mi jedenáct) občas brečeli s hlavou přišlápnutou pod stolem při „babě okolo stolu“ a podobně. První půlrok jsem přemlouval mámu, abych tam nemusel chodit, ale musel jsem a kolem Vánoc 1989 se mi to začalo líbit a takhle to dopadlo...

Mnozí vodní skauti tě znají

především ze Třech jezů, kde šéfuješ záchraně. Kdy ses na tomto závodu začal podílet a proč?

To je dlouhá historie. Když byl v Kapitanátu organizačním zpravodajem Pavel Česák (někdy v půlce devadesátých let), jezy organizoval a my, roveři ze Čtyřky, jsme jezdili zkušební jízdu a otvírali jsme šlajsny – bylo to tenkrát ještě na ruční hydraulický pohon. Jezný nám dal kliku a my asi tak 150x museli zabrat, než se jez otevřel. Mimoto mě Pavel v roce 1998 za peníze jezů přihlásil na záchranáře na divoké vodě. Tak jsem se dostal k vodní záchraně. Pak jsem občas byl i na kapitanátu s Pavlem a i Gumovi, který to vzal po Pavlovi, jsem pomáhal se záchranou. Takže jsem to někdy jel a domlouval záchranáře, někdy zachraňoval sám a pod Hvězdářem už spíš stojím na břehu, zvedám telefony všem, co záchranu zajišťují, a závidím závodníkům – chtěl bych to ještě jednou se skautskou P550 vyhrát. Naposledy jsem jezy jel v roce 2006.

Jak za těch několik let hodnotíš schopnosti závodníků nejen v sebezáchraně, ale ve vodáckých schopnostech vůbec?

To asi narážíš na moje slova na vyhlašování výsledků jezů v roce

FOTO ALEŠ PRAUSE

2010, kdy jsem řekl, že fůra vodních skautů neumí jezdit na vodě... Ani jsem tehdy nečekal, kolik lidí se mi ozve s tím, že se jich to dotklo, že oni se sice cvakli, ale jezdit umí. Ale i ze statistiky vycházelo, že jsou oddíly, u kterých většina jejich lodí bez pohromy závod projela. Proto jsem potom udělal ten rozbor chyb s fotografiemi do eKP a použil tam fotky cvaknuvších kluků od nás, aby to bylo korektní.

Myslím, že rok 2010 (stejně jako kdysi rok 1995, který byl ještě větší pohromou) dost posádek vyškolil i v tom, že je třeba kromě synchronního rychlostního pádlování na „voleji“ cvičit i jízdu na pramicích na tekoucí vodě. Alespoň podle fotek a toho, co vidím ze břehu, se jezdí líp. Ale trénujme a neusínejme na vavřínech!

Pracuješ na Přírodovědecké fakultě UK a tvůj obor je poměrně specifický, můžeš ho čtenářům KP přiblížit?

Můj obor je lichenologie, což je věda zabývající se lišejníky. Lišejníky jsou organismy, kde spolu žije houba s řasou, a to jim dovoluje jednak růst tam, kde by ani houba ani řasa růst sama nemohla, a za druhé to má za výsledek mnoho specifických vlastností těchto organismů. Já sám se kromě jiných věcí zabývám také tím, že využívám bioindikační vlastnosti lišejníků. Jednoduše řečeno podle druhové skladby a počtu stélek lišejníků na určitém místě se dá usuzovat na dlouhodobou čistotu ovzduší, na to, jestli např. lesy byly v dávnější minulosti káceny jako holoseče, nebo třeba na míru eutrofizace, neboli obohacení prostředí dusíkem, což je aktuálně dosti velký problém hlavně vinou dopravy a nadměrného hnojení.

Proč sis tento obor vlastně zvolil?

Měl jsem blízko k botanice a na geobotaniku a vyšší rostliny se hlásilo hodně studentů a mně se zrovna tohle líbilo.

Je sice teprve leden, ale už víš, kdy a kam vyrazíš letos poprvé na vodu?

To jsi mě dostal. Nevím. Velikonoce jsou letos až ke konci dubna, obvykle jezdíme poprvé na Velikonocích, ale bohužel v posledních letech je buď v Orlických horách jaro bez vody, nebo jdeme na Deštnou na běžky. Ale když má taková Orlická říčka nebo Zdobnice hodně vody, je to super! Rád bych jel na Kamenici nebo na ČPV Otava, ale nevím, jak to vyjde termínově. Přeci jen, jarní sraz, zasedání náčelnictva, valný sněm...

Cedníku, proč jsi vodním skautem?

Neb „vodní skaut jest lepším skauta“, jak pravil již profesor Ludvík Šimek v brožurce Vodní skaut ještě za Rakouska... ;-). Náhoda, že jsem byl přihlášen do vodní Čtyřky a tam mě to pak

chytl.

Co považuješ za svůj největší dosavadní úspěch – ať už po stránce pracovní, osobní, skautské...?

Pracovní – dokončení doktorátu a možnost působení na fakultě, osobní – to nevím a skautské to, že náš oddíl, založený v roce 1920 a nepřetržitě existující, stále funguje a vzkvétá.

Jak bys sám sebe charakterizoval třemi slovy?

Cedník z Prahy.

Chceš na závěr něco vzkázat našim čtenářům?

Aby mě považovali stále za Cedníka a ne za pana Hlavního kapitána.

Cedníku (nikoliv pane Hlavní kapitáne), díky za příjemný rozhovor!

Pavlík
(pavlik@skaut.cz)

FOTO JAN MRKOS

David Svoboda – Cedník (35)

Biolog – lišejníkář. Vystudoval Přírodovědeckou fakultu UK v Praze. Skautuje ve 4. přístavu Jana Nerudy na Praze 3 (1996 – 2011 kapitán 4. oddílu vodních skautů, od 2011 zástupce kapitána oddílu). V roce 2000 se účastnil Rovermootu v Mexiku, aktivně pracoval v krojové komisi VS. Spoluorganizátor Závodu Napříč Prahou – Přes tři jezy. Od října 2013 hlavní kapitán vodních skautů. Má rád klasickou hudbu, rypání v zahradě a v sadu a občasně „brnkne na klavír i přes svůj nedostatek hudebního sluchu“.

Štíky z Hradce Králové vyhrály celostátní kolo Svojsíkova závodu

Na jaře roku 1991 jsem se stala členkou 5. oddílu vodních skautek v Mladé Boleslavi. Asi o tři roky později přišla do oddílu Kulda. V roce 2005 jsem založila Štíky - oddíl vodních skautů v Hradci Králové. 28. září 2013 jsem byla kormidelníkem posádky žabiček na Třech jezích v Praze. 29. září roku 2013 vyhrály Štíky celostátní kolo Svojsíkova závodu nedaleko Brna. V říjnu roku 2013 se Kulda stala zástupkyní hlavního kapitána vodních skautů. V lednu roku 2014 mě požádala o článek do Kapitánské pošty o slavném vítězství. Tyto zdánlivě nesouvisející události se mají propojit v následujících řádcích. Nevím, co je těžší, zda vyplatit oddíl na zelené louce, nebo psát článek o akci, kde jsem vlastně vůbec nebyla, ale pokusím se.

R: Renča

Š: Štíky

Olda – parťák, vodák, zakládající člen

Kocourek – už taky vodák, ve vedení od září 2012

KRAJSKÉ KOLO, JIČÍN, ČERVEN 2013

Vyhráli jsme.

R: No tak dobrý, gratuluju, jedeme na celostátní kolo!

Š: Nikam nejedeme, jsou Tři jezy.

R: Neblázněte, tam už jsme byli a ještě budeme.

Š: Ne, letos jedeme naposledy za žáky a vyhrajeme.

R: Ach, jo. Tak si naložte bágly, dořešíme to jindy.

TÁBOR, SLEZSKÁ HARTA, SRPEN 2013, VEČER U OHNĚ

R: Už jste si to rozmysleli? Přišly nějaké úkoly před závodem, tak by to chtělo začít.

Rádio: Já bych jel, jsme dobrý.

Mája, Hopsík, Buky: Hm.

Pája: Já nejedu, jsou Tři jezy.

R: V naší kategorii jsou už tři vodácké družiny.

Rádio: Domluvíme se s nimi a obsadíme první tři místa.

Mája, Hopsík, Buky: Tak jo.

Pája: Já nejedu, jsou Tři jezy.

Š: A s kým jako na ty Jezy pojeděš?

Pája: Svojsíkáč je divnej.

Hrobové ticho.

R: Tak jak, jedete i bez Páji?

Dlouhé hrobové ticho.

Š: Jo.

Ještě delší hrobové ticho.

R: Tak si něco zazpíváme?

Š: Jo.

R: ...já se z nich picnu....

DEN POTÉ

Olda: Pájo, pojd' se mnou.

V přístavišti probíhá rozhovor neznámého obsahu.

Pája nic neříká, ale zapojuje se do přípravných úkolů.

DVA DNY PO NÁVRATU Z TÁBORA

Hopsík leží v nemocnici s vážnou meningitidou. Zprávy mám téměř denně, telefonuji s Oldou a v jednom okamžiku víme, že nevyslovená obava, která visí mezi námi někde v éteru, je mnohem vážnější než ta, že Štíky jsou na minimálním počtu členů v závodní družině. Naštěstí za dva dny je Hopsíkova vodácká duše mimo nebezpečí a začíná se zotavovat. Závod je ale samozřejmě vyloučen.

ZÁŘÍ 2013

Krokodýli z Poděbrad postupují také do celostátního kola. Paráda, někdo známý a čtvrtí vodáci.

Rádiomí stoupá tlak a závodní horečka. Rozděluje úkoly a organizuje zisk dalších bodů do předzávodního úkolu. Ostatní vcelku neprotestují, Pája

definitivně kapituluje.

27. ZÁŘÍ 2013

Štíky odjíždí na Svojsíkáč.

28. ZÁŘÍ 2013

Zbytek oddílu odjíždí na Tři jezy v počtu tří posádek. Před startem minuta ticha a posílání energie do okresu Brno východ.

Start. Šlajсны. Cíl. 1., 2. a 15. místo. Diplomy. Z Brna jediná zpráva – v noci byla zima.

Večer z Brna druhá zpráva – dorazili do cíle. Šli spát.

Cítím se maximálně informovaná.

29. ZÁŘÍ 2013

Z Brna dorazila třetí zpráva – jsme na konci řady. Doufáme, že se nezlobíš.

No, trochu zklamání, ale patří jim to, měli víc makat. Že by si ale dělali hlavu z toho, když se zlobím? Takovou radost mi ještě neudělali... Celá záležitost začíná být podezřelá. Konec řady... řada má dva konce, začínám se mazlit s příjemnou představou, ale zase rychle zpátky na zem...

FOTO ARCHIV ŠTIK

Telefon zvoní – tak jsi prošla, trochu jsme tě zkoušeli – nějak jsme to vyhráli! A Rádio už stihnul rozbit putovní štít!

R: ...já se z nich picnu.... to je ostuda....

Š: Ale nemohl za to, už byl nakřáplý a moc tam nedržel!

R: ...odpusť, Svojsíku.... myslí to upřímně...

R: No tak dobrý... nevím, co mám říkat... a jaký byly disciplíny?

Š: Signalizace děsná, měli jsme nula bodů, Rádio neumí „B“....

R: A to jste první???

Š: No tam měli nulu všichni!

R: A co Brány?

Š: Dobrý – Rádio měl nafouknout Pálavu a pak zase sbalit. Když to splnil, tak zjistil, že to byl úkol na porozumění návodu.

Rádio: návodu jsem si nevšimnul, ale měl jsem druhý nejlepší čas.

R:no vida, k čemu je dobrá jarní studená voda, když člověk pumpuje, aby nezmrznu....

R: A co ještě?

Š: Zdravověda – no nic moc, vybuchnul plyn, raněných asi šest, možná víc. Byla děsná kosa, měli jsme led na stanech, dřevo nacucaný, nechtělo to hořet, měli jsme udělat palačinku, no, udělali jsme dvě za dvě hodiny, ale uznali

to. Pádlovali jsme na raftu a házeli házečkou na tonoucího, to byla pohoda. Hledali jsme zločince podle zpráv z vysílačky, to bylo boží. Kreslili jsme plánek lomu. Byla poznávačka kytek – Pája věděla úplně všechno, i druhová jména. Hledali jsme něco z historie Kaprálova mlýna. Taky jsme si tady o tom koupili knížku. Kocourek to zatáhnul z oddílové kasy! Zachránili jsme malé dítě v Brně na nádraží. V ohromné jeskyni byly svíčky a hlavolam. Večer byla mše. Rádio tam nešel, my jo, byli jsme zvědaví.

R: A co jste vyhráli?

Š: Takovou velkou bednu.

R: A co ostatní vodáci?

Š: Skoro to vyšlo – byli třetí. Jen druhé místo nedopadlo! Krokodýlí asi šestí.

R: No tak dobrý, v kolik přijedete?

Š: Ve tři.

R: Tak jo. Uvidíme se ve středu.

Takže to je asi tak vše, co jsem se od svých milých svěřenců dozvěděla. Něco málo dalších dojmů uvízlo v oddílové kronice a pár relevantnějších informací mi předal Kocourek.

Každopádně celostátní kolo se líbilo, nakonec museli všichni uznat, že to stálo za tu absenci na Jezech (...teda, ale co ten Vezír v tom Náčelnictvu dělá, když tyhle datумы neohlídá...). Jako v každém závodě, i v tomto byla nezbytná dávka štěstí, disciplíny nám prostě sedly, Štíky se dobře znají, závodí a hádají se spolu věrně už osm let, takže i to mělo bezpochyby blahodárný účinek na podaný výkon.

A pak po závodě obligátní otázka ze všech stran – a proč si myslíte, že jste vyhráli?

Š: No asi protože spolu jezdíme na vodu, ne?

Renata Čížková - Renča

Jaký byl Víkend divoké vody?

Víkend divoké vody proběhl v termínu 11.-13. října 2013 na kanále v Roztokách u Křivoklátu.

V pátek 11.10.2013 se zařadíme mezi několik lidí, kteří ještě nevědí, ale možná již tuší, co je bude čekat celý víkend. Po přivítání a krátkém seznámení se již dovídáme, co nás vše o víkendu čeká. Na závěr zaznělo doporučení: „Jděte si brzo lehnout, ať máte zítra sílu.“

Je tu ráno a venku není moc příjemně, je zataženo a mraky plují dost nízko, na rozsvícení nás zahřála „raftová honička a vodník pichloun“. Voda v kanále hučí a to ještě nebyl puštěn. Rozdělení do dvou týmů proběhlo, začíná pestrý/perný den. První skupina se vesele hrne k lodím a už je na vodě. Začíná rozpádlováním na klidné Berounce nad kanálem a za chvíli se někteří vesele pohrnou do peřejí kanálu. Trénuje se na raftu a pálavě, občas někdo vezme kajak nebo keňu :-). Druhá

skupina se seznamuje s házečkou. Voda v kanále již teče, prohlédnout kanál, ještě trochu zopakujeme a hop a hop a první již skáčou do vln, aby okusili sebezáchranu. Čas běží, trénujeme záchranu plaváčka, hody házečkou, aktivní, pasivní plavání... Náročné dvě hodiny jsou pryč jako voda, někteří z nás toho mají plnou vodu a neopren.

Po zaslouženém obědě a odpočinku se skupinky na kanále střídají. Některé záběry z videa a foťáku stojí za to. Opět skáče do vln, či se vrháme na lodích do peřejí a snažíme se vyjet jeden druhý vracák, chybka se však vyskytne a občas někdo zaplave. Na konci se některým z kanálu ani nechce, jiní se zas spěchají svléknout ze studeného neoprenu... Po večerním povídání o bezpečnosti u videí a zážitcích z jiných vod si jdeme lehnout a usínáme s dojmy z náročného dne.

Ráno 13. října se venku válí

celkem hustá mlha a teploměr neslibuje vysoké teploty. Do mokrého a studeného neoprenu je těžké se oblékat (kdo zažil, ví)... Každý se dnes věnuje tomu, v čem se chce zlepšit, zdokonalit, co si chce zkusit. Většina si bere kajak a jde jezdit z vracáku do vracáku, trénuje přejezdy atd... S puštěním vody začíná být veselo - náklon sem neéééé, špatně a už se plave. Ještě že máme natrénovanou sebezáchranu. Každý si užívá slunného dne a i když je chladno, stále nadšení, chtíč a vytrvalost nás neopouští. Po obědě probíhá zhodnocení a společné závěrečné fotografování a rozloučení všech přeživších. Doufám, že nejen já, ale všichni si odvezli z víkendu divoké vody mnoho zážitků a že se naučili či si připomněli, jak to na WWII může všechno být...

Honza Chlad - Honzík

FOTO HONZA CHLAD - HONZÍK

FOTO HONZA CHLAD - HONZÍK

FOTO HONZA CHLAD - HONZÍK

FOTO HONZA CHLAD - HONZÍK

Ambasadoři vodních skautů

Asi pro vás není žádnou novinkou, že vodní skauti nejsou českým vynálezem, ale že je můžeme najít i v dalších zemích. Někde je jich více, někde méně, nutno uznat, že co do počtu je Česká republika mezi prvními. Na evropské úrovni se vodní skauti (neboli anglicky většinou „sea scouts“) snaží spolupracovat, a to různými formami. Možná jste narazili na společný web seascouts.eu nebo jste slyšeli o setkání činovníků Eurosea, které se v roce 2010 konalo i u nás. Eurosea je ale jen jednou za dva roky, takže co dělat mezi tím?

K tomuto účelu slouží síť ambasadorů – z každé země byl vybrán jeden zástupce, který funguje jako kontaktní osoba pro zahraniční skauty a zároveň také ostatní země informuje o tom, co se děje u něj doma. Za

Českou republiku bude novým ambasadorem výchovný zpravodaj HKVS Slunda – Tomáš Litera. S čím vším se na něj můžete obrátit?

Bude se účastnit příštího Eurosea v Belgii (září 2014), kde bude prezentovat novinky v českém vodním skautingu. Takže se mu budou hodit informace o zajímavých akcích (proběhlých či připravovaných), pozvánky pro zahraniční skauty na vaše tradiční akce, nebo naopak poptávky po zprostředkování kontaktu s vybranou zemí. V září to bude moci vše vyřídit osobně, ale i do té doby ho můžete využít jako alternativu k zahraničnímu odboru, pokud uvažujete o zahraniční akci a rádi byste kontaktovali přímo vodní skauty. Zkontrolujte také web seascouts.eu a podívejte se, jestli nechybí v seznamu českých vodních oddílů a přístavů. Případné

změny, doplnění či jiné žádosti opět směřujte na Slundu. (pozn. aut. – V současné době by se tam měla objevit data dle registrace 2013, ale správci webu to ještě nestihli. Zatím tedy můžeme pouze urgovat, aby se tak stalo.)

Obdobou Kapitánské pošty je v Evropě Euronaut, občasník evropských vodních skautů. To je prostor, kam můžete napsat článek o vaší akci, či o čemkoli dalším zajímavém z vaší činnosti. Vychází v angličtině a francouzštině, pokud byste měli problém s jazyky, HKVS vám určitě pomůže. S žádostí o publikování článku se můžete opět obrátit na Slundu, již vydaná čísla jsou ke stažení na webu seascouts.eu.

Liška

FOTO CHRIS BAUTERS, BELGIE

EVROPSKÝ VODNÍ SKAUTING

- český ambasador – Tomáš Litera – Slunda (vychovny@hkvs.cz)
- časopis Euronaut
- setkání činovníků Eurosea
- web seascouts.eu

FOTO CHRIS BAUTERS, BELGIE

ČOLEK A ŽABKA jako DOOPRAVDY

Příběh sourozenců Jeníčka a Mařenky vyceповaných svým dědečkem na plavčíky Čolka a Žabku vznikl jako nápad udělat vodáckou alternativu stezky vlčat a cestičky světlušek.

Značná spousta vodních skautů (jména naleznete v tiráži Plaveb Čolka a Žabky) se do toho pustila, někteří polevili, jiní se přidali a postupně vznikly čtyři sešity Plaveb obsahující stejné členění a úkoly jako stezky pro nejmladší skautíky pěší, avšak společné pro kluky i holky a s přidávanými vodáckými doplňky.

Nešlo jen o převléknutí do modrých košil a pruhovaných triček, bylo nutno udělat jiné reálie, jiný příklad ošetření zranění a jiné postavy. Jestliže to u Mauglího byli kamarádi

z džungle již dříve Kiplingem nějak charakterizovaní (Akéla, Balů, Ká, Baghýra, ...) a u Lucinky světlušky s charakterizujícími jmény Hbituška, Hloubalka, Mechůvka, Věruška, ..., bylo nutno pro Čolka a Žabku vymyslet kamarády z loďní posádky a trochu jiné motivační příběhy.

A tak vznikly příhody na dědově chalupě, při plavbě Středozeimním mořem, Atlantikem a konečně i Pacifikem.

A zadávali jsme příběhy malířům pro ilustrace a komiksy. Povedlo se a je třeba znovu poděkovat všem, kdo přiložili ruku k dílu v čele s Pavlíkem Bářem a Pumpou a ...

Jenže zbylo dost nápadů a dost neúplností. O Mauglím jsou dvě knihy džunglí, o Lucince a její lucerně vlastně také dvě knížky, je

toho tam plno a jejich příběhy lze předčítat, hrát u ohně, v klubovně i na louce. Čolkovi a Žabce však zbyly jen obrysy příběhů a mnoho plavebních úseků nepopsaných.

Co předcházelo plavbě lodi Diamond? Co prožila Majdalenka, co Očko, co Joe před příchodem na loď? Jaká byla plavba mezi Panamou a Seychely? Jsou ještě dnes piráti?

A co doma, mají tam Žabka a Čolek kamarády?

A sedl jsem, rozvíjel kusou větu ze stezky v celý příběh, rozepisoval story komiksu, vsazoval příběhy slyšené a zmiňoval skutečnosti nautické, geografické i historické.

Prý je to čtivé, říkají velcí. Prý se jedna kapitolka týdně dá vydržet, říkají malí.

Ochutnejte:

Čolek a Žabka - Troje prázdniny na moři: 16. Pelikán

Plavba Diamondu probíhala velmi poklidně. Snad, že se Čolek a Žabka drželi svého předsevzetí a už je nebylo třeba nikam a nikdy volat dvakrát, snad, že děda vybral správnou dobu plavby podle meteorologické družice, případně podle svých revmatických kolen, snad, že Diamond prostě měl štěstí na slunečné dny, obeplul Sicílii bez velkých dobrodružství.

Dobrodružství malá však prožívali Čolek a Žabka každý den.

„Támhle jsou Liparské ostrovy,“ ukázalo jim jednou Očko, „támhle ten čmoudík jde z ostrova Volcano, to je ten, co pod ním spí bůh Vulkán neboli Hefaistos, kovář bohů.“

„A co jim ukoval?“ dychtil Čolek.

„Ledacos,“ věděla Majdalenka, „Marsovi zbroj, Athéně přílbu a kopí, Perseovi štít, Merkurovi lítací polobotky a tak.“

„On byl vlastně zbrojář nebo

umělecký kovář, ne?“ usuzoval Čolek. „To se měl i na boha dobře, ne?“

„Neměl,“ řekla Majdalenka, „on byl vlastně chudák, byl ošklivý, kulhal a ostatní ho mezi sebou nechtěli, takže byl úplně sám, jako já. Ale pak našel kamarády, kde je nečekal, a byl spokojený. Jako já.“

Žabka chtěla něco říci, ale neřekla, protože si všimla, že má Majdalenka v očích slzy.

Žabka byla vůbec citlivé děvče, proto ji měl na palubě každý rád. Pravda, některé věci jí nešly tak dobře jako Čolkovi. U kompasu si pletla jihojihozápad se západojihozápadem, souhvězdí Plejády stále nazývala Kuřátka a Lyře říkala Kytara. Ale Hugo říkal, že má na všechno ještě dost času, hlavně, že pozná letní orientační trojúhelník.

Peppek říkal, že znalost hvězd je

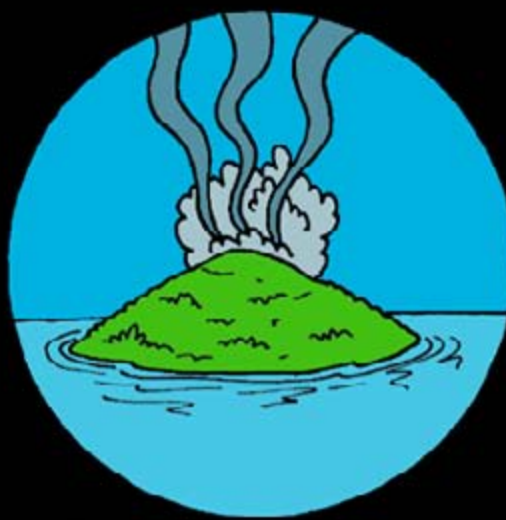
důležitá, on, že si to pamatuje z dob, kdy byl sám na pustém ostrově s GPS bez baterek. Vlídny Joe namítal, že nejdůležitější je mít ve všem pořádek a to že Žabka umí. Umí například svinout a srovnat lana tak, aby o ně nikdo nezakopával a přitom byla stále při ruce.

To všechno byla pravda, ale Žabku nejvíc trápilo, že má závrať. Nikdy se neodvážila vylézt někam do lanoví, třebaže ji všichni ubezpečovali, že se jí s bezpečnostním pásem nemůže nic stát a ve strážním koši byl už i Čolek. Ne, tohle po ní nikdo nemůže chtít, protože se jí motá hlava. Čolek ať se klidně posmívá. Však on neumí jiné věci.

Jednou Diamond zakotvil nedaleko Tunisu. Počasí bylo stále krásné a všichni odjeli člunem na břeh. Všichni kromě Očka, které mělo po službě, a Žabky, které se nějak nechtělo. Ležela na palubě

KDYŽ SE V OKOLÍ NĚCO STANE,
JE OČKO TA PRVNÍ, KTERÁ O TOM VÍ.

BEZ NÍ BY SE DIAMOND MOHL DOSTAT
DO LECJAKÉHO NEBEZPEČÍ.

na lehátku a podřimovala. Náhle slyšela divné plácavé zvuky. Otevřela oči a spatřila velkého pelikána zamotaného do lanoví.

„Ty můj chudáčku,“ vstala Žabka z lehátka, „kde ses tady vzal?“

Protože jí bylo zachyceného ptáka líto, vstala a zalomcovala výtahem hlavní plachty. Pelikán se zamítil, ale na uvolnění to nebylo.

„Přeci ho tam, chudáčka, nenechám,“ uvažovala Žabka.

Stoupala si na špičky, aby dosáhla výš, štrachala mezi lany násadou koštěte. Nic nepomáhalo. Opatrně vylezla na příčku lanového žebříku. Hrozně se bála, protože výš ještě nikdy nebyla. Levou rukou se zaklesla za žebřík, pravou vysunula koště. Pelikán se po něm ohnal zobákem, ale křídla si neuvolnil.

Žabka zavřela oči a popolezla o příčku výš a pak ještě o jednu. Nad sebou slyšela pelikána. Podívala se vzhůru, už to nebylo daleko, ale dolů se podívat neodvážila. Ještě jeden stupeň a ještě jeden. Rukou nahmátla lano, něco udělala, ani sama nevěděla co, a pelikán odlétl.

Žabka byla moc ráda, ale pak

si uvědomila, že nyní musí slézt dolů z výšky, ve které ještě nikdy nebyla.

„Tonezvládnou,“ řekla si. Opatrně si sedla, oběma rukama se chytla a obě oči zavřela. Rozhodla se počkat, i když nevěděla, na koho.

„Co tady děláš?“ objevila se najednou před ní hlava Očka.

„Já se tu bojím,“ přiznala Žabka.

„Tak se neboj, podej mi ruku, zavři oči, já ti pomohu slézt.“

Žabka se na Očko spolehla nejen při sestupu. S Očkem se nebála a dokonce dostala chuť vylézt nahoru znovu. Než se vrátila posádka z výletu na pevninu, slézly obě dívky lanový žebřík nahoru a dolů ještě dvakrát. To už ale měla Žabka oči otevřené a na sobě bezpečnostní pás s karabinou.

„Páni! Ségra, já žasnu! Dobrý!“ volal Čolek, když to viděl. „Jak tě vlastně napadlo tam vylézt?“

„Já ležela v lehátku, když jsem viděla, jak se nám do lan zapletl pelikán. A když jsem si vzpomněla, že někde doma čekají chudáčci pelikánačka a jejich tatínek se nevrací a oni mají hlad na rybičku, tak jsem tam musela.“

Všechno by vypadalo dobře,

kdyby se Majdalence zase nezaleskly oči slzami.

„Co ta Majdalenska nabírá? Teď při pelikánačkách a předtím při tom vyprávění o Hefaistovi,“ ptala se stranou Žabka Očka, „vždyť je to taková prima holka, které je pořád veselo?“

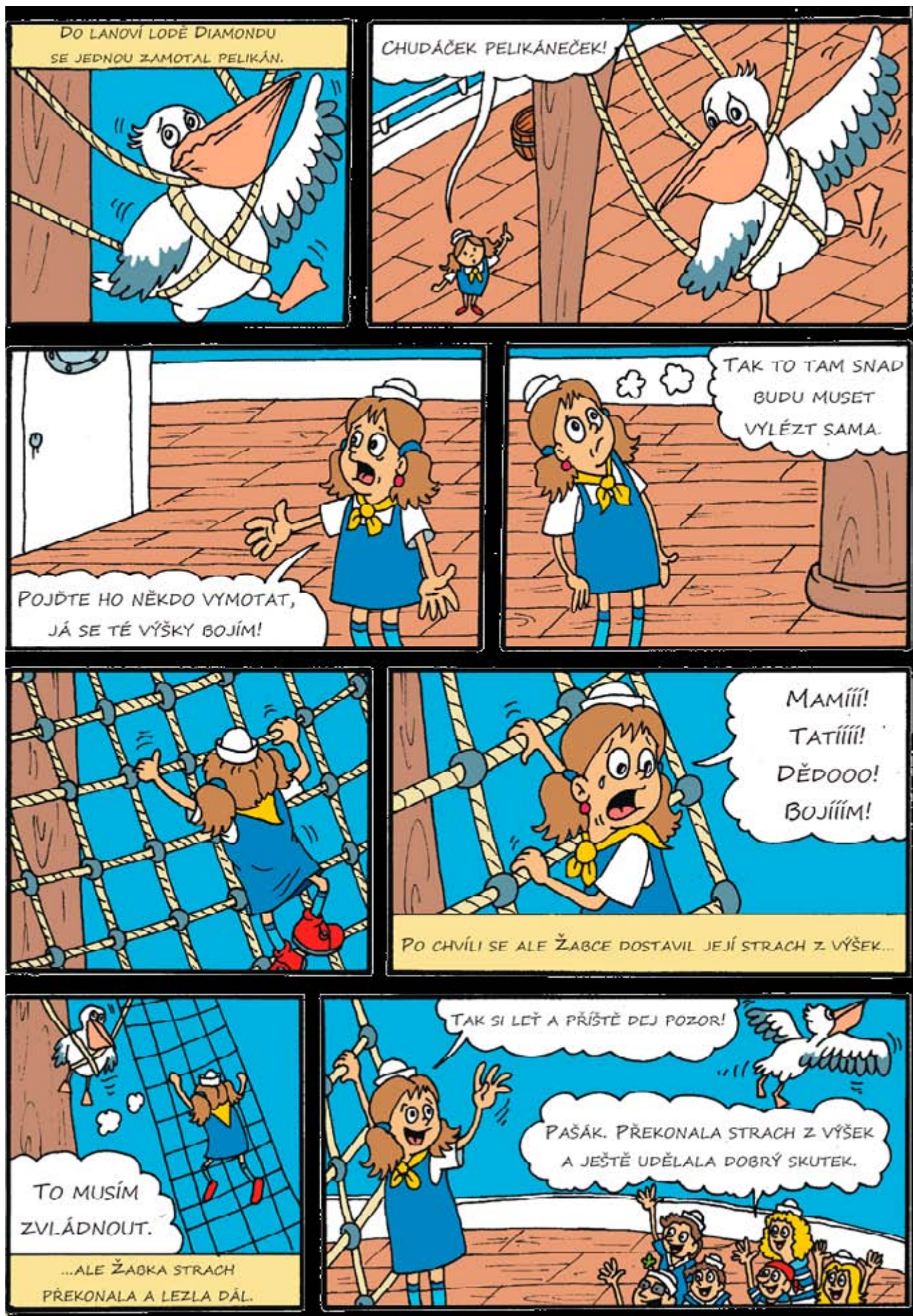
„Což o to, veselá je, ale občas si chudák vzpomene na trápení, které prožila,“ objasnilo Očko. „Je z Chorvatska a když tam byly ty války, tak se jí spolužáci zřekli jako bohové Hefaista, protože byla jiná. A jednou se jí nevrátil tatínek, jako by se nevrátil ten pelikán, kdybys mu nepomohla.“

„Hm,“ koukla smutně Žabka. „A kde se vzala na Diamondu?“

„Kdysi jsme ji potkali u Dubrovniku, kde byla úplně bez nikoho. Kapitán jí vzal na palubu a pak jí zařídil všechny potřebné doklady. Když bude chtít, může jít třeba studovat nebo dělat modelku nebo sportovat nebo cokoli, ale jí se líbí mezi námi.“

„To je dobře,“ špitla Žabka. „Já budu dělat pořád něco, aby byla veselá.“

Vezír

Rozhovor s Vezírem, autorem knižní novinky Čolek a Žabka

Čolek a Žabka – Troje prázdniny na moři od Vladimíra Cvrčka je absolutní novinka, která rozpracovává symbolický rámec pro vodní vlčata a žabičky. Díky podrobnému rozpracování vyprávěcích motivů ze stezky máte nyní možnost obohatit program pro nejmenší o nový podpůrný prvek v podobě záživného čtení.

A kdo je to vlastně ten Čolek a Žabka? Jsou to dvě malé děti, které se normálně jmenují Honza a Mařenka. Prázdniny ale jedou strávit ke svému dědečkovi, starému kapitánovi, u kterého funguje všechno tak trochu po námořnicku. Děti si okamžitě oblíbí možnost zažít něco nového a zajímavého, a tak je zpočátku rozpačité shledání dědečka a vnoučat nakonec začátkem parádního dobrodružství, které začíná na vesnickém rybníku Kačáku, ale pokračuje na opravdové jachtě s názvem Diamond.

Díky dobré vůli samotného autora vám nabízíme možnost nahlédnout za pevné hranice textu až k mnoha různým podhoubím,

ze kterých nakonec kniha vyrostla. V odpovědích Vezíra samozřejmě nechybí humor a optimistická nálada, takže doufáme, že se vám rozhovor s ním bude líbit. Přejeme příjemné počtení!

Můžeš nám prozradit, jak vlastně vznikl podnět napsat knihu Čolek a Žabka – Troje prázdniny na moři?

Podněty byly dva:

Když se v rámci nového výchovného systému Junáka začalo pracovat na nové stezce vlčat a cestičce světlušek, řekl jsem si: Hle, je čas udělat něco pro vodáčka. My totiž vždycky měli problém se symbolickým rámcem Kiplingova Mauglího a Karafiátovými Broučky. Nějak nám nešly dělat tance hada Kaa na palubě a tak podobně. Snažili jsme se o aplikace Ransomových Vlaštovek a Amazonek, ale nyní tedy přišel čas udělat něco českého.

Hodně lidí kolem hlavního kapitanátu vodních skautů se pustilo do tvorby moderních vodáckých doplňků stezky vlčat (naše žabičky tradičně používaly to klučičí) a následně do samostatného rámce, kterým se stala plavba dvou sourozenců na jachtě svého dědečka – vysloužilého námořního kapitána. Plavby před dvěma lety zdárně vydalo TDC a mně, který se v nich rovněž angažoval, zbyly náměty, které se do Plaveb nedostaly nebo byly zachyceny jen stručně komiksem. A také mi bylo trochu líto, že vlčata mají ucelený příběh v Knihačích džunglí a světlušky v Lucinčině kouzelné lucerně.

Druhý podnět byl vlastně prvním. Kdysi dávno jsem byl požádán redakcí Světýlka, abych napsal něco o vlčatech, že to bude na střídačku s příběhy o světluškách. Výsledkem bylo více

Syslík, který se všemožně snaží, aby nebyl nemechem, nemotorou a nekňubou. Ale je a já ho mám rád, protože jsem v životě potkal daleko více Rychlonožků než Mirků Dušínů. Syslík je od té doby v každém Světýlku a mihne se i v příběhu Čolka a Žabky.

Takže podnětem obsahovým bylo vydání Plaveb Čolka Žabky, podnětem stylistickým pak příběhy Syslíka, Užovky, Chobotničky a jejich kamarádů od Želviček.

Dokážeš nastínit přípravnou fázi před samotným psaním?

Rozhodně jsem si nestanovil rozsah, naopak byla předem daná hrubá struktura děje – prázdniny u dědy na rybníku, pak za odměnu tři plavby na jachtě po mořích a oceánech.

Členové posádky lodi Diamond včetně psa Kryštůfka byli také předem charakterizováni, protože plní roli průvodců jednotlivými obory stezky (jako Bagheera, Akela, Kaa, Balů, ... i ty světlušky z Lucinky). Na mně bylo jednak dějově propojit kusé a izolované příběhy komiksu, jednak dodat každému z posádky vlastní příběh, aby bylo jasné, kde se na Diamondu vzal a proč je takový, jaký je.

Do děje nezasahujícími, ale na několika místech komentujícími postavami jsou dvě venkovské dámy paní Rosůlková a Nováková. Mně nejsou úplně nesympatické a proto je na závěr trošku odměním.

Rozsah nakonec vyšel optimálně: kapitol je přibližně tolik, kolik schůzek do roka.

Jakým stylem pak probíhalo psaní knihy?

Psal jsem to asi půl roku a pak se k tomu asi půl roku vracel. Nedokážu se soustředit na týden v kuse, ale na den ano. To mi v hlavě

blikne třeba nápad, že nechám Joea objet svět na kolečkových bruslích a pak to několik hodin píšu a vecpávám do děje. Musel jsem si dělat poznámky, v které kapitole co bylo, abych to ani neopakoval, ani nezapomenu.

V jakém prostředí a v jaké náladě se ti nejlépe psalo?

Psal jsem a píšu doma, v bytě mám jen kočku Terezku a kocoura Kašpara. Když jsem dlouho soustředěný na práci, Terezka mi hlasitě připomene, že je čas něco sníst. Kašpar mi jednoduše přejde po keyboardu a žádá drbat. Jinak to ujde.

Nastalo během práce na knize nějaké úskalí nebo tvůrčí krize?

Myslím, že ani ne, psal jsem to s vervou (a kočkami na klíně). Spíše jsem musel promyšlet, jak se vypořádat s časovými úseky, které v komiksu Plaveb nejsou, ale z logiky děje vyplývají.

Měl jsi kolem sebe lidi, se kterými jsi knihu průběžně prodiskutoval, od kterých sis nechal knihu připomínkovat?

Ano. Především jsem měl celou tu někdy větší, někdy menší skupinu, se kterou jsme ladili příběh už ve stezce (a ne všechny mé nápady se jim líbily), jednak jsem posílal jednotlivé kapitoly knížky ještě před finalizací několika oddílům a smečkám. Jako důkaz, že to životaschopné je, mám mj. schovaný dopis vlčat a světlušek ze Štěpánova psaný delfinštinou: „íí ííí ííí ííí“.

Na jaké čtenáře je kniha zaměřena?

Čolek a Žabka je kniha pro malé, ale číst jim ji mají dospělí. Vyprávění se pohybuje v několika rovinách – je zde základní motivační příběh i minipříběhy podle stezky, zmiňuje různé zeměpisné i historické reálie, dotýká se i širších globálních problémů, jichž dospělí mohou a nemusí využít, dává námět ke hraní si na námořníky v klubovně

i u rybníka, a věřím, že se i sami předčitatelé trochu pobaví.

Hlavními hrdiny Tvé knihy jsou děti. Je to těžké, vžívat se do dětských postav z pozice dospěláka?

Odpovědět nemohu jinak, než subjektivně: Není, opakují: Není. Jednak jsem většinu života prožil jako kantor, kdy jsem mnohokrát byl třídním i oddílákem svých skautů, kapitánem i ředitelem svých vlčat. A jsem i dědečkem, který spíše, než by na stará kolena dětinstě, se moc nenaučil brát svou dospělost vážně. A Syslíky mám rád, naslouchám jim a bráním je.

Nálada knihy je ve veselém duchu. Jaký význam pro Tebe má humor?

Když jsem absolvoval svou první lesní školu (byla to Ústřední vlčácká lesní škola 1969), dostali jsme za úkol vytvořit si osobní znak (kdo měl, musel ho změnit) a přijmout své osobní heslo. Protože jsme tenkrát brali poslušnost představených a vůdců samozřejmě než dnes, opustil jsem s těžkým srdcem svůj symbol želvičky, vytvořil si okřídlené \equiv (to jsem netušil, že lezu do zlí německé Volksbank) a formuloval své životní krédo Vtipem proti obtížím!

Inspiroval ses při psaní dialogů a hlášek tím, co jsi odposlouchal z reálného života, nebo je vše vymyšleno?

Mám za to, že leckdo může tvrdit, že jsem něco opsal z jejich kroniky či čeho, protože ty dialogy mám za tak živé, že se nemohly odehrávat pouze v mém okolí. Ano, prosím, já za to nemůžu, že mi různá vesela uvíznou v hlavě. A můj vzácný kamarád Miloš Zapletal mi kdysi řekl: „Piš, budeš se divit, jak ty postavy začnou žít svůj život.“

Že vy také znáte nějakou paní Rosůlkovou?

Jaké zkušenosti nebo zážitky Tě při psaní ovlivnily?

Už jsem se zmínil o své lesní škole, ještě je třeba sdělit, že sám jsem vlčetem od roku 1947, vlčata vedl od r. 1968, později z nich vytvořil samostatný přístav (roku 1972, tedy až dva roky po zákazu Junáka, chtěli jsme něco volnočasového vytvořit, vlčáci se to domáklí a nastoupili jako jeden muž – a pak, že to jsou děti!). Zkrátka, moc si toho nemusím vymýšlet, protože ať se kouknu, kam se kouknu, všude můj skaut

nebo bývalé vlče (často i jako rodič současného skauta či vlčete).

Máš zkušenost s námořní plavbou?

Velmi, velmi rekreační. Tu výlet jachtou po některém větším zálivu, tu vodácká expedice. Několikrát jsem se pokusil dovést flotilu pramic do moře, za bolševika nám obvykle cestu přehradil dělový člun v ústí řeky.

Ale asi 20 z mých výše zmíněných odchovanců se na kratší nebo

delší čas stalo profesionálními námořníky, někteří i jako absolventi škol pro námořní důstojníky.

Mým úkolem bylo umetat jim cestičky do života, oni se mi odvděčují pozdravy.

Co bys chtěl, aby Tvá kniha svým čtenářům a čtenářkám dala nebo sdělila?

No přeci, aby i ona umetala cestičky. Aby vedoucí věděli, že se na námořníky hrát dá, aby vlčata a žabičky tu hru braly vážně, ale aby to pro ty i ony bylo zábavné. Nechci zapomenout na rodiče, tetičky, školy a paní Rosůlkové, aby si totiž přečetli, že ten starej Třeška není jenom rapl pomatenej, ale že jejich děti někam dovede.

Převzato ze skautské Křižovatky

Autoři kreseb: Miroslav Vostrý (Nováček a 1. plavba) a Jan Štěpánek (2. a 3. plavba).

KUPTÉ SI KNIHU ČOLEK A ŽABKA NA: SKAUT.CZ/OBCHOD

Kniha má 152 stran textu, který je doprovázen krásnými barevnými ilustracemi. Pořídit si ji můžete za 149 Kč.

KNIHU SI MŮŽETE KOUPIŤ TAKÉ JAKO E-KNIHU PRO SVOU ČTEČKU NEBO TABLET

E-kniha je dostupná ve formátech ePub a Mobi (Kindle), k dispozici je i ukázka.

<http://www.palmknihy.cz/web/kniha/colek-a-zabka-9503.htm>

Cena e-knihy je 90 Kč.

Dámské krojové halenky jsou už i modré

Po dlouhé době přemlouvání, sbírání zájemkyň, odkládání a nových slibů byly konečně vyrobeny krojové halenky i v modré barvě. Halenky prodává JUN, cena je 625 Kč pro krátký rukáv a 675 Kč pro dlouhý rukáv.

Kánoe I. – Historie

CESTA PÁDLA

*KUDY TEČE VODA, TAM JE CESTA
PRO KÁNOE.*

H. D. Thoreau

Když se má kánoe dotkne vody v řece nebo jezeře, zažívám zvláštní pocit, o kterém věřím, že mě spojuje s generacemi objevitelů, indiánů a zálesáků, napříč časem a prostorem, tisíce let zpět a tisíce mil daleko. Snad je to ozvěna genetické paměti lovců migrujících za zvěří po poslední době ledové, která nás čas od času nutí opouštět pohodlí domova a vydávat se za blízké nebo vzdálené obzory. Taková cesta může mít mnoho podob. Pro mě je nejčistší esencí cest a dobrodružství okamžik, než zakleknou do plně naložené kánoe a vydám se na neznámou řeku vstříc peřejím a tišinám. Zvu vás tedy na „cestu pádla“.

KÁNOE – HISTORIE

*TAK JAKO NĚKTERÉ PŘITAHUJÍ
ŽENY KRÁSNÉ, MĚ PŘITAHUJÍ
DÁLKY NEPOZNANÉ.*

Alexander Mackenzie

Podíváme-li se do historie, nalézáme jasně patrné milníky, bez jejichž vzniku by nebyl člověk tam, kde je. Pokud se zeptáte kohokoli na významný objev, vynález nebo dílo, dostane se Vám pravděpodobně odpovědi jako: oheň, kolo, hudba, škola, televize, internet, atd. dle momentální invence nebo míry vtipnosti dotázaného. Samozřejmě nechci zpochybňovat uvedené, a jistě bychom jich společně mohli vyjmenovat celou řadu, ale rozhodně si myslím, že mezi tyto významné předěly bychom měli zařadit i objev kánoe.

Těžko říci, jak hluboko do minulosti bychom museli jít,

abychom našli první kánoi. Když jsem si dělal rešerši informací pro tento článek, narazil jsem na malby Libora Baláka, který se zabývá obrazovou rekonstrukcí minulosti na základě vědeckých, nejen archeologických, podkladů.

Čluny na jeho malbách mi velmi připomněly kánoe, jak je znám ze severu Severní Ameriky. Oslovil jsem ho, abych získal nějaké podrobnější informace. Jeho odpověď mě příliš neuspokojila, prý se jedná jen o pravděpodobnou spekulaci. Snad prý až na nějaké drobné předměty, které zobrazují pádla, se nedochovaly žádné fyzické důkazy o existenci takových plavidel.

Uvažme ale podmínky, které v té době panovaly. Jedná se o dobu zhruba před 27 000 lety, o období evropských civilizací severského typu. Klima bylo chladnější než dnes, půda se nacházela ve formě permafrostu, porost měl zřejmě povahu tundry, možná lesotundry. Tehdejší člověk stavěl už trvalejší tábory, nicméně během krátkého léta pravděpodobně migroval za lovnou zvěří. Z toho snad mohu usoudit, že by se mu velmi hodila

lodka, na které by mohl cestovat během léta, kdy řeky měly dost vody a zároveň vrchní vrstva půdy byla rozbahněná, jak permafrost rozmrzal, a tedy nevhodná pro delší přesuny. Z takového člunu mohl tehdejší člověk pohodlně lovit zvířata u napajedel nebo ryby, a zároveň ho mohl použít k převozu úlovku, případně přivést ze severu pazourek pro výrobu štípané industrie. Vzhledem k surovinám, které lesotundra poskytovala, byl zřejmě k dispozici omezený výběr dřeva. Usuzuji tedy na stavbu nějakého plavidla s kostrou ze dřeva, potaženého buď kůrou, nebo spíše kůží. Zároveň se domnívám, že tato lodka musela mít zhruba velikost nám dobře známé kánoe, tehdejší toky byly jistě mnohem peřejnatější a sezónně vodnatější než dnes a loď musela být tedy obratná a zároveň musela umožňovat přenášení kolem nesjízdných peřejí a vodopádů. Z těch samých důvodů si myslím, že byla poháněna pádlem spíš než veslem, které je v těchto podmínkách použitelné jen omezeně.

Nás ale zajímá především kánoe

kanadská. Přesuňme se spolu s migrujícími lovci přes Beringovu úžinu a navštívme zemi kánoí, sever Severní Ameriky. Těžko říci, zda si lidé znalost výroby a použití kánoe s sebou přinesli, či zda ji vynalezli a dovedli k dokonalosti až zde. Faktem je, že v průběhu vývoje První Národy rozvinuly výrobu kánoe tak, aby beze zbytku vyhovovala jejich potřebám a surovinovým i výrobním možnostem. Za pozornost stojí, jak si indiáni přizpůsobili tvary kánoe konkrétním hydrologickým podmínkám prostoru, který obývali. Kmeny, jako třeba Penobscot, žijící na východě, kde jsou řeky s větším a stabilním průtokem, stavěly kánoe s nižšími špičkami, delší a s větším objemem. V oblasti Velkých jezer se stavěly kánoe s rovným trupem a vysokými špičkami, pro vyšší rychlost a odolávání vlnám. Na místech, kde řeky měly málo vody, což si vynutilo časté přenášení, nebo byly peřejnaté, se stavěly kánoe s výrazným prohnutím trupu a vysokými špicemi, které zabraňovaly zalévání. Kánoe sloužila k lovu, sběru divoké rýže, obchodu, válečným výpravám a samozřejmě také k zábavě.

Když přišli do Ameriky běloši, začali se novému prostředí alespoň částečně přizpůsobovat. Tak jako začali používat součásti indiánského oblečení, plodiny k pěstování, nebo třeba způsoby boje, přirozeně potřebovali i dopravní prostředek, který by uspěl v objevování té velké lesnaté země. Přejali i kánoe a s nimi jsou spojena taková velká jména objevitelských cest, jako je třeba Alexander Mackenzie, Lewis a Clark, Daniel Boone atd. A ještě s jedním fenoménem je kánoe v těchto dobách spojena – sloužila jako významný přepravní prostředek při kožešinovém obchodu.

Již kolem roku 1750 vznikaly v Qebecu první manufaktury,

kde se vyráběly velké kánoe pro dopravu nákladu. Taková kánoe obsazená dvanácti pádlaři – voyagery – uvezla až 2400 kg nákladu. Možná jste viděli na diskoveru kanálu Raye Mearse, který putoval po stopách těchto plavců, třeba jste se dostali k filmu od Billa Masona Voyageurs. Zde jsou popisováni poměrně romanticky, jako skupinka lidí, živících se pádlováním, která si zpívá do rytmu záběrů a občas si udělá pauzu na fajfku. Opak je pravdou, byly to pirátské časy, přepadávání a vraždy na portázních stezkách kvůli kožešinám byly běžná věc, stejně tak jako okrádání konkurenčních společností a zejména indiánů, kdy obchod probíhal formou barteru za mizerné pokrývky, tabák, alkohol, a nepříliš kvalitní kovovýrobu. Voyageři pádlovali často čtrnáct až šestnáct hodin denně, při přenášení museli nést balíky s kůžemi o váze devadesát kilo a samotnou kánoi, která také vážila kolem dvou set kilo. Doporučuji přečíst některou z knih, které na toto téma napsal Sigurd F. Olson. Kožešinový obchod jako takový skončil zhruba ve třicátých letech 20. století. Ovšem v určité regulované formě existuje stále.

Docházelo k paradoxu – během konce devatenáctého století byla kánoe na severu a západě ještě stále velmi běžný dopravní prostředek pro cesty do divočiny, kdežto ve městech na východě se staly módou rekreační vyjížďky na klidné vodě parkových lagun. S postupem času se tedy kánoe proměnila v to, čím je dnes.

KANADSKÝ DEN KÁNOÍ

26. června slaví v Kanadě takový, pro nás snad trochu zvláštní, svátek – Národní den kánoí. Možná by stálo za to z něj udělat mezinárodní. Oslavit ho pádlováním. Může to být třeba den strávený v peřejích, ale jistě stačí i několik hodin na vašich místních tocích, jen pár záběrů pádlem, vědomě se v dnešní době pozastavit, zklidnit mysl a cítit spojení s historií, živly a celou mimolidskou přírodou.

Slavte se mnou. Slavme spolu, v kánoi.

Žabák
8. 6. 2009

Kánoe pod plachtami, část 1. – A.C.A.

HISTORIE

Až do roku 1827, kdy byl vynalezen člun pro plavbu v kluzu (kluzná plavba), byla kánoe (svým tvarem) nejrychlejším člunem (plachtění, motor). A pro výtlačnou plavbu jím zůstala dodnes.

Kánoe provází člověka na cestách již 20 000 let. Moderní otevřené dřevěné kánoe (open wooden canoe) začaly být stavěny v Peterborough v Kanadě okolo roku 1856. Začátky plachtění na nich byly okolo roku 1898, jak zjistila American Canoe Association (A.C.A.). Během pěti let byly vychytány detaily a z pomocného oplachtění (hlavně se využívala latinská plachta, ketové oplachtění) se stal rovnocenný prostředek pádlování. Tyto kánoe se stavějí dodnes.

Otevřené, dýchované, látkou potažené kánoe (open canvas canoe) se poprvé začaly stavět v Maine na začátku 19. století. Začaly tak „sériovou výrobou“ nahrazovat domorodé kánoe z březové kůry. Tyto kánoe byly pravidelně používány pod plachtami velmi mnoho let před tím, než se tento sport stal organizovaným v roce 1931 jako American Canoe Club of Sheepshead Bay. V roce 1934 vydala již vzniklá A.C.A. svá soutěžní pravidla, která zahrnovala všechny možné varianty oplachtěných kánoí.

VÝVOJ OPLAČTĚNÝCH KÁNOÍ

Kánoe se zakrytou palubou pro plachtění (decked sailing canoe) se pravděpodobně zrodila, když McGregor postavil svou „Rob Roy canoe“ v roce 1865 (viz. rámeček). Okamžitě se na ní začalo plachtit a začala být upravovaná pro závodění a jako vzor komercializovaná. Alespoň okolo roku 1880, jak uvádí A.C.A., se její členové specializovali na plachtění na těchto krytých kánoích.

V roce 1868 se někteří Angličané, hlavně Warrington Baden-Powell (bratr Roberta Baden-Powella, zakladatele skautingu), Walter Stewart a E. B. Tredwen začali zajímat o zlepšení stávajících plachetních schopností běžných modelů. Díky nim vznikla lépe propracovaná vyklenutá paluba a použití dvou plachet na dvou stěžních (ketový keč).

Okolo roku 1898 tak byla nastavena klasická formule pro stavbu kánoí „16 × 30“. 16 stop dlouhé × 30 palců široké (stopa = 30,48 cm, palec = 2,54 cm), 488 cm dlouhé a 76 cm široké kánoe. Používalo se jak oplachtění hlavní stěžeň + bezan, tak hlavní stěžeň + kosatka, trup byl jak klasický karvelový, tak šarpiový, atd. Všechny tyto varianty byly považovány za rovnocenné a záleželo spíše na přání majitele, čemu dává přednost.

Začátkem 20. století se ustálila plocha plachet pro 16 × 30 na 8,1 m². Stanovila se také maximální délka pro kánoe na 548 cm a šířka na max. 109 cm (Jako kdybych měl před očima pramici, že?), minimální šíře 76 cm.

bezan: zadní stěžeň na dvoustěžňové plachetnici, je nižší než přední (hlavní) stěžeň
dolní lík: spodní hrana třícípé plachty

ketové oplachtění jednostěžňová plachetnice pouze s jednou (hlavní) plachtou

ketový keč: dvoustěžňová plachetnice, zadní stěžeň je nižší (max. o třetinu), nazývá se bezan; na předním (hlavním) stěžni je pouze jedna (hlavní) plachta, na bezanu je pouze jedna (bezanová) plachta

komínek: část plachty, která je nasazená na stěžeň (asi jako pánská ochrana)

latinská plachta: je třícípá plachta, zavěšená na šikmo vedeném ráhne

oděrka (u měření délky a šířky): vnější krycí lišta ochraňující trup před poškozením

sálingy: příčné výztuhy (dřevěné nebo kovové části) stěžně, zabraňují nežádoucímu průhybu stěžně

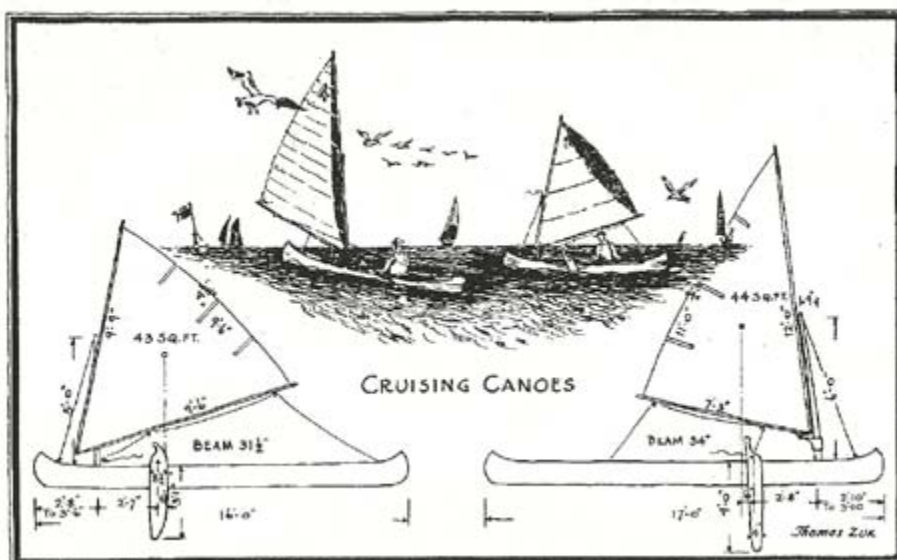
sprity: jsou výztuhy (lišty zastrčené v kapsách) v zadním (odtokovém) líku (hraně) třícípé plachty

šalupa: jednostěžňová plachetnice s jednou (hlavní) plachtou a přední třícípou plachtou (kosatkou)

trup karvelový: hladký trup oblý
trup šarpiový: do „v“ nebo víckrát lomený

McGregor byl Skot, který si postavil vlastní kánoe nazvanou „Rob Roy“, na které obeplouval ostrovy Velké Británie i kontinentální Evropu. O svých plavbách napsal několik knížek. Obrovsky tak zpopularizoval plavbu na kánoí. Stal se stejnou celebritou ve své době, jako třeba dnes kuchař Jamie Oliver.

Ale vývoj znalostí a techniky šel dál. Délka plavidel se prodlužovala v závislosti na počtech členů posádky. A stále zůstávaly zachovány všechny směry oplachtění (ket, ketový keč a šalupa). Proto v roce 1935 vydala A.C.A. pravidla, která zahrnovala všechny tři směry vývoje kánoe pod plachtami. Z těchto pravidel pro zakryté kánoe se vyvinula současná třída „International Canoe“. Což jsou v současnosti nejrychlejší jednotrupá, jednoosobová plavidla, jak sami tvrdí. Ale to už je jiná písnička.

PRAVIDLA ZÁVODŮ KÁNOÍ

Dva zbývající směry se spojily a rozdělily podle účelu na turistické (sailing cruising) a na standard (sailing canvas). Ty se od sebe liší vybavením a výstrojí. Dnes je nahradily laminátové, plastové a hliníkové kánoe. Pro účely plavby pod plachtami na kánoích a možnosti závodění v našich podmínkách (v podstatě neexistence plavby na kánoi pod plachtami, ovšem se spoustou typů a výrobců kánoí) se jeví jako vhodné použít pravidla

pro standardní kánoe. Ta jsou upravena pro metrický systém a zjednodušena. Je pravděpodobné, že pokud se budou používat, tak si praxe vyžádá úpravy. Tak jak si je vyžádala pro kánoe za předchozích 200 let.

Pro existenci spousty typů továrně vyráběných kánoí je třeba uvést, že pravidla jsou stanovena pro otevřené kánoe, a to je v současnosti třeba „Orlice“ od společnosti MS composite, tj. zcela bez paluby, jen s bortovými latěmi.

Ostatní továrně vyráběné kánoe jsou, přes deklarovaný a všeobecně přijímaný název „otevřené“, správněji polootevřené (nebo polozakryté). To znamená, že mají zakrytou příď, záď a částečně boky. (Zavřené lodě vynechávám úplně, pravidla jsou pro otevřené kánoe.) Pro účely závodů je možno považovat polozakryté kánoe také za otevřené.

Cílem těchto pravidel je přání, aby se kánoe pod plachtami objevily na našich vodách, když bez plachet jich pluje opravdu hodně. Aby bylo možno navzájem porovnávat své nápady a mohlo dojít k vývoji, aby mohl každý být svázán pravidly co nejméně a přitom zůstala zachována možnost vzájemného soutěžení (bez konstrukčního zvýhodnění), byla použita tato pravidla pro regaty otevřených plachetních kánoí. Taky proč vymýšlet vymyšlené?!

Všechny kánoe byly rozděleny podle délky, šířky, metrů čtverečních plachet a požadavků na počet členů posádky (hlavní kritérium) na tři dílčí skupiny. Délka lodi je svázána s její šířkou. Čím delší loď a čím užší, tím rychlejší (platí pro výtlačnou plavbu). Čím je smáčená plocha menší, tím je menší odpor. Bylo by jednoduché nastavit lineární závislost přírůstku metrů čtverečních plachet v závislosti

SKUPINA A

Minimální počet členů posádky – 3
 Délka – min. 560 cm, max. 640 cm
 Šířka – min. 90 cm
 Plachty: - plocha max. 12,60 m²
 - nejvyšší bod 700 cm
 Průhyb stěžně – max. 13 cm v každém křížení (sálingu)

SKUPINA B

Minimální počet členů posádky – 2
 Délka – min. 510 cm, max. 559 cm
 Šířka – min. 82 cm
 Plachty: - plocha max. 9,75 m²
 - nejvyšší bod 550 cm
 Průhyb stěžně – max. 11 cm v každém křížení (sálingu)

SKUPINA C

Minimální počet členů posádky – 1
 Délka – 488 cm (5 × šířka až 6,4 × šířka)
 Šířka – min. 76 cm
 Plachty: - plocha 5,12 m²
 Za každý + 1 cm šířky, přidat + 0,075 m² plochy plachet.
 Za každých + 10 cm délky, ubrat - 0,10 m² plochy plachet.
 - nejvyšší bod 490 cm

na délce a šířce kánoe. Bohužel, do této závislosti přináší skokové změny nárůst počtu členů posádky (jinak nosnost kánoe). To pravidla zohledňují.

VŠEOBECNÁ PRAVIDLA

Kánoe – špičatá příd' i zád', továrně standardního provedení, stejné křivky přídě i zádě. Poměr šířka:délka je 1:5 – 1:6,4 (5:32).

Posádka – není stanoven věk ani maximální počet.

Měření délky a šířky – vzdálenost mezi dvěma kolmicemi v nejdelším a nejširším místě trupu. Nezapočítává se oděrka. (Pro zjednodušení vzdálenost laminátu v nejvzdálenějších bodech lodi.)

Měření plochy plachet – skutečný průmět plachty do plochy bez komínku, při zatížení dolního líku 2,5 kg. Při použití komínku je jeho šíře maximálně + 2/3 maximální šířky kulatiny (stěžně, ráhna, atd.)

Balon – každá kánoe může nosit navíc libovolný typ balonu, až do velikosti 2/3 max. plochy plachet.

Ploutev – není omezena velikostí, tvarem, umístěním (středová, boční) ani počty (1, 2). Nesmí být dovažována zátěží.

Pádla – každý člen posádky musí mít s sebou pádlo.

Kýl – nesmí být hlubší než 4 cm a nesmí být dovažován zátěží.

Paluba – zakrytí palubou každého konce kánoe nesmí být delší než 3/16 délky kánoe. Zakrytí každého boku kánoe nesmí přesáhnout 8 cm. Pro všechny továrně vyráběné polozakryté kánoe platí, že splňují toto pravidlo.

Komory proti potopení – musí být minimálně 2. Každá min. o objemu 27 litrů.

Neomezeno – je jakékoliv provedení kormidla, lodních kulatin (stěžně, ráhna, sprity, atd.), provedení takeláže (počty stěžňů, počty a typy ráhen, spritů, jejich ukotvení a vyztužení, sálingy), počet a provedení plachet (ket, šalupa, kutr, jol, keč, škuner, latinská, spritová, bermudská, gunter, marconi, lugrová, kosatková, windsurfová, džunková a jakákoliv jiná), použití trapézů (hrazdy), kluzných laviček, přidavných plováků apod.

Soutěže - Kromě běžných soutěží okruhového jachtingu mají kánoe pod plachtami své zvláštní podniky. Protože se jedná o běžné

turistické kánoe a ne každý chce soutěžit, účastníci se sjedou na domluveném místě, naloží do kánoí kempinkové vybavení a vyplují k domluvenému cíli. Tam po vyložení tábornického vybavení závodníci soutěží (trojúhelník) a turisté při plachtění objevují okolní vody. Večer se všichni setkají na tábořišti u táboráku.

Další den se činnost opakuje, plavba k cíli, soutěže, průzkum. Nebo dopoledne ještě proběhne soutěž a odpoledne, po opětovném naložení kempinkového vybavení, se účastníci vracejí na místo vyplutí, ke svým autům.

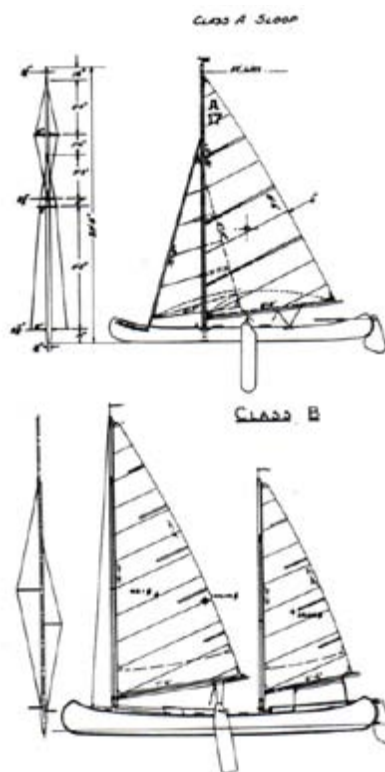
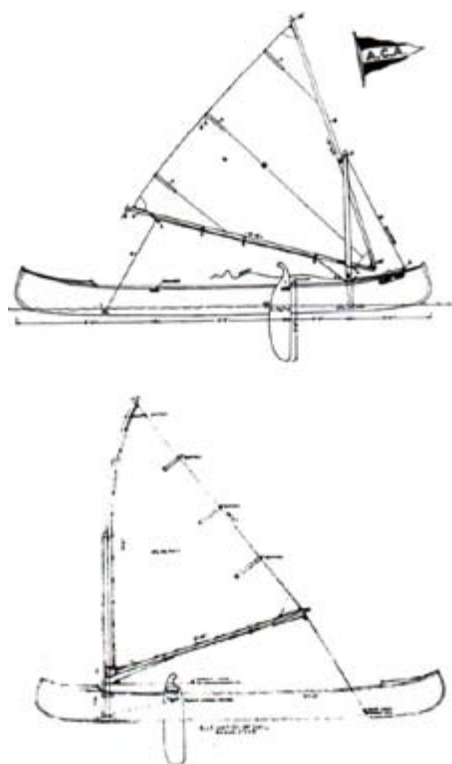
Admirálský pohár - Má tři rozjížděky (jachtařský trojúhelník). V první rozjížděce je možno používat jak plachty, tak pádla. Ve druhé rozjížděce se smí používat jen plachty. Ve třetí rozjížděce jen pádla (stěžně, plachty, kormidlo, ploutev a další vybavení použité pro plachtění jsou vezeny v kánoi).

Efendi

Pravidla a obrázky převzaty z publikace:

Sailing Canoes – Types, Classes, Designs. Specifications and Rules. American Canoe Association, 1.6.1935

Fotka – titulní list knihy Sailing with champions (Fay Jordaens, Larry Zuk)

At top: Class B Canvas Canoe, sloop rigged. At bottom: Class C Canvas Canoe.

Mokr  dějiny zem  Koruny  esk 

X.  ast: Zapomenut  hejtman

Když v srpnu roku 1419 vypukla nikoli sametov  revoluce, stala se situace v zemi poněkud nepřehlednou. Dobrého krále Václava IV. trefil šlak a královna vdova se stáhla do  stran  spolehaj c na nejvyššího purkrabího Čeňka z Vartenberka dr zic ho oba pra sk  hrady. Do Čech m řil expedi n  sbor nebo tkova bratra Zikmunda a povstalci si vyřizovali úcty s ka d m, kdo nevěřil, že znají recept na spasení světa, lidstva a církve. To byl za atek čtvrt století trvající ob ansk  války zvan  husitsk  revoluce.

Povstalc m se postavil do čela Jan  i ka z Trocnova, p vodn  samostatn  hospodařic  rolník, později  uastn k gerily proti Rožmberkům, pak vojensk  mise v Polsku a nyní vysok  důstojník hradní str  e.

V řijnu dobyli Vysehrad, ale když jej purkrab   eňek z Vartenberka v listopadu vydal Zikmundovi, bylo toho na  i ku moc a odebral se do Plzně, která se mu zdála jako husitsk  centrum vhodnější.

Nebyla, protože její siln  konzervativn  obyvatelstvo stále ještě pohli elo na  i ku jako na silničního lupiče. Proto se  i ka se svými věrnými rozhodl p residlit do nov  vybudovaného hradist  Tábor a na jaře 1420 se vydal na cestu.

Někde u Blatn  zadrželi husitst  ztracenci podezrel  individuum, ze kterého se vyklubal d vn  Žižkův p řitel Matěj Palec z Volt řova. P vodn  zeman, pak rybář, lapka,  oldn ř v polských službách je v ro mbersk  smoln  knize uveden na stejn  stránce jako mlad  Jan  i ka. Naposledy

se ne sp sn  pokoušel uživit jako p vozn k v Linci, nyní se vracel dom .

 i ka nevěděl, jak s ním naložit, a proto jej vzal s sebou na Tábor.

24. březena byli husit  u Sudoměře dohn ni a obkl ceni ro mbersk mi, plzeňskými a bud jovick mi ozbrojenci.  stupov  cesta zbývala jen přes rybník Škared . Zkušen  Matěj Palec je p vezl na rybářských loďk ch a pak p vezl i kř  aky, protože rybník vypustil. Když  elezn  p ni opatrn  vstoupili na okoral  bahno, vypustil na n  Matěj sousední rybník Markovec. Když rytířům začala v bahně rezav t pe liv  vycid n  brn ni, upustili od pronásledování.

Matěj Palec se pak Jana  i ky držel a prokázal mu mnoho cenných služeb.

V červnu při obléhání Hradce Králové zrekviroval p vozn k m loďky, naplnil d v m a hořic  poslal po Orlici až k hradbám. Zatímco obránci hasili, provedli husit  na opa n m konci p řlom a brzy mohli v Hradci založit Orebsk 

městský svaz.

Bitvy na Vítkově se Matěj Palec nezúčastnil, ale v listopadu osvobozoval Vyšehrad ze sevření Zikmundových vojsk, když tentokrát naplnil lodky střelným prachem. Zikmundovi vojáci se rozprchlí se zděšením a Vartenberská posádka s ulehčením.

A Vyšehrad nějakou náhodou vyhořel.

Když si pikhartští adamité zřídili na Lužnici nudapláž, pomáhal

Matěj Palec při jejich likvidaci. Při útoku je zmátl tím, že své vojsko svlékl z kukel, krzen i nohavic. Než adamité dokázali rozeznat, kdo je kdo, byli zajati, pobiti a upáleni.

Při obléhání Karlštejnu se Matějovi nedařilo, protože Berounka je od hradu dost vzdálena. Jan Žižka proto na Palce zanevřel. Ten se dlouho dalších bitev nezúčastňoval, ale k ochraně Tábora vyprojektoval rybník Jordán. Vrátil se na rodný Voltyřov a věnoval se literární tvorbě. Je mu připisována jedna ze slok husitského chorálu:

„I na lodie sedna v vodie rúdlom máchajtje, prúdmu plynúc od balvanuóv odrziet sa nedajtie.“

Z poměrně klidného života jej vytrhl až v roce 1433 Jan Čapek ze Sán, když jej jako odborníka na plavbu pozval na svou spanilou jízdu do Pomoří financovanou polským králem Vladislavem II. Jagelem. Stárnoucí Matěj lákání moře neodolal, přidal se k výpravě a poskytl jí platné služby. Když bylo při obléhání řádového hradu Konitz (Chojnice) několik kališníků po pádu do smrdutého bahna

hradního příkopu zajato, zachránil jim Matěj život. Tak dlouho posílal obleženým glejty s popisem různých infekčních chorob, až se tito polekali a zajatce umyli a propustili.

U Štětína a u Gdaňsku organizoval přestavbu rybářských lodí na válečné kogy a budování jedno až dvoumužných obléhacích tvrzí. Vylepšené kogy s přidanými bočnicemi se osvědčily, ale obléhací tvrže svou úlohu

nesplnily, protože odolnost místního materiálu – proutí byla nedostatečná. Opuštěné košatiny však dosud slouží místnímu obyvatelstvu jako ochrana před větrem.

Husitské vojsko se stáhlo ke klášteru Oliwa nedaleko dnešní Gdyně a na písčitém pobřeží mělo poprvé dost času na vodní radovánky. Soudobý polský kronikář Jan Dlugosz si všiml:

„Všichni zároveň, jezdci i pěšáci, vstupovali do moře, pokud to mořské hlubiny dovozovaly. Dělalí výlety do mořských vln, skákali jeden přes druhého, hráli si objímající jeden druhého.“

Matěj předal Čapkovi ze Sán

dar krále Vladislava – velblouda (dnes v erbu Plzně), ale sám zůstal posádkou v dobyté Oliwě.

Už dávno nebyl bezvýznamným bojovníkem, o čemž svědčí to, že není jmenován v žádném seznamu padlých toho roku ani padlých v bitvě u Lipan roku následujícího.

Pokojně na břehu Baltu rozséval myšlenky husitské revoluce.

Nedávno našli archeologové blízko Oliwy zachovalé zbytky Palcovy obrněné pramice s funkčním kusem (husitským dělem).

Příště: Rytíř na kajaku

Vezír

Termínka

- 28. 2. – Uzávěrka přihlášek na kurz Lodní tesař
- 4.-6. 4. – Jarní sraz K+K Karlovy Vary
- 30. 4. – 4. 5. – SKARE – celostátní skautská regata
- 1. 5. – Kotorský závod Liberec
- 16.-18. 5. – Kapitánská lesní škola – zahajovací a seznamovací víkend
- 13.-15. 6. – Kapitánská lesní škola – plachetní víkend
- 8.-17. 8. – Kapitánská lesní škola
- 23.-30. 8. – Kurz lodní tesařiny
- 11.-14. 9. – Eurosea 2014
- 12.-14. 9. – VikingRace
- 19.-21. 9. – Kapitánská lesní škola – divoká voda – zkouškový víkend
- 26.-28. 9. – Kapitánská lesní škola – Tři jezy
- 27. 9. – Námořnický bál před 3jezy
- 28. 9. – Napříč Prahou – přes tři jezy
- 28. 11. – Tortuga – setkání Stříbrných Bobrů, HKVS a přátel VS
- 4.-7. 6. 2015 – Navigamus

elektronická KAPITÁNSKÁ POŠTA

METODICKÝ A INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ HKVS

číslo 33, únor 2014

Vydává Hlavní kapitanát vodních skautů pro vnitřní potřebu.

Kapitánskou poštu dostávají emailem všichni registrovaní kapitáni oddílů vodních skautů, krajští kapitáni a činovníci HKVS. Pokud si přejete být zařazeni do databáze příjemců, či z ní naopak vyřazeni, pošlete své jméno, oddíl, přístav (středisko) na adresu kp@skaut.cz. Aktuální číslo Kapitánské pošty i archiv starších čísel je k dispozici také na webových stránkách HKVS.

Příspěvky, postřehy, připomínky, informace, pozvánky či fotky zasílejte na adresu: kp@skaut.cz.

Do tohoto čísla přispěli: David Svoboda – Cedník, Simona Zatloukalová – Kobližek, Jana Karaová – Kulda, Vladimír Cvrček – Vezír, Martin Chlad – Flint, Pavel Bár – Pavlík, Zuzana Pozlovská – Pumpa, Martina Adamová – Sepka, Renata Čížková – Renča, Kateřina Kaderová – Liška, Honza Chlad – Honzík, Žabák, Efendi, tým KLŠVS, tým NA.

Fotografie uvnitř čísla: Martina Adamová – Sepka, Petr Czilling – Zvonek, Jan Mrkos – Hondzik, Štěpán Obdržálek, Petr Němec – Zip, Milan Němec – Stopař, Hana Dejmková – Bobr, David Novák, Oldřich Milec, Aleš Prause, Daniel Grym, Dominik David, Žabák, Honza Chlad – Honzík, archiv ÚSK, archiv Štik, Mike Elliott (<https://canoegybc.wordpress.com/>), Wikipedia.

Foto na titulní straně: Martina Adamová – Sepka

Redakční rada: členové Hlavního kapitanátu vodních skautů.

Korektura: Jana Karaová – Kulda. • **Sazba:** Václav Černík - Vašek. • **E-mailové rozesílání:** Michal Hoznedl - Bobr.

PŘIHLÁŠKA SKARE 2014

Název přístavu, středisko:

Číslo střediska:

Název oddílu:

Kontakt:

Počet účastníků:

Nocleh pokoj – počet lidí:
počet stanů:

Strava: ano ne

info: Rákos 725 002 627
ventluka@seznam.cz